יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 72	Łódź, Niedziela, 25 marca 1934 r.	צוועלפטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, ט׳ ניסן תרצ״ד	№ 72

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פריהער מאסקווע
איצט לאנדאן

כשר לפסח

גוטער און געשמאקער טעע

איז נור פון דער וועלטבעריהמטער פירמע

וו. וויסאצקי און קאמפ.

הנוסדה ע״י קלונמוס זאב וויסאצקי ז״ל בשנת 1849

וועלכע איז אנערקענט אלס די בעסטע אויף דער וועלט.

ספעציעלע ערפאלג האבען די סארטען:

איז אריגינעלע פעקלעך באנדראלירט — № 74 און № 75 — אין אריגינעלע פערפלאמבירטע בלעך־שאכטלען ווי אויך די ספעציעלע 1/4 קילאווע פעקלעך מיט פרעמיעס

צו בעקומען איבעראל!

בהכשר הועד הרבנים בווארשא.

כשר לפסח

דעם בעסטען געגוס גיבען

ANGLAS

שאקאלאד און קאקאא

כשר לפסח

בהכשר הועד הרבנים בווארשא.

כשר לפסח

Skład Konsygnacyjny:
SALOMON SEIDLER, Łódź, Piłsudskiego 32
tel 221-58 i 132-30.

שטר מכירת חמץ

זאכאדניא 49
ביי הר״ר **יהושע פרידענזאן**
בהר״ר שמעלקי ז״ל
מורה הוראה דפה.

שייטלען
צו בעקומען
קערש,
סכווערצאווא 15

פעקלעך נאך ז. ס. ס. ר.

דער פערקלענערטער פרייזקוראנט ערמעגליכט די קרובים און בעקאנטע צו דערהאלטען לעבענסמיטעל־פעקלעך און מלבושים אין ז.ס.ס.ר. אנווייזונגען אין זלאטיס, דאלארען, פונטען אדער פראנקען נעמען אן:

Poczta, Bank Gospod. Krajow, Powszechny Bank Kredytowy, „Hias", Biuro Posyłek Nowogrodzka 39, B-cia Pakulscy, B-cia Hirszfeld w Warszawie i Drezdeński Bank w Gdańsku.

פרייזקוראנטען גראטיס אויף פארלאנג. אינפארמאציעס ערטיילט די האנדעלס־פארשטעהערשאפט פון ז. ס. ס. ר. אין פוילען, ווארשא, קאשיקאווא 4, טעל. 9-06-66.

אמבעסטען וועט מען קענען פערברענגען פסח

נור אין דעם גוט־בעקאנטען פענסיאנאט „עלבינגער"

קאלומנא (25 מינוט פון לאדז), טעלעפאן נומ׳ 2, שעהנע זוניגע צימערן, טעראסען מיט אלע קאמפארט־בעקוועהמליכקייטען, ווי אויך גאז־בעלייכטונג

בעמערקונג: צוגעדרייטע אויף שבת בעקומען בעטצייג. עס איז געווינשען זיך פאראויס צו פערזעהען מיט א צימער.
766 עס ווערען אנגענומען אלערליי שמחות.

א דייטשער פליט מיכאל בלאשקאווסקי

וועלכער האט זייט 18 יאהר געפיהרט א זעלבסטשטענדיגע בעקעריי און קאנדיטאריי־אונטערנעמונג אין בערלין, איז צוליב די הערשענדע אומשטענדען אין דייטשלאנד געצוואונגען געווארען זיך איבערצוציהען קיין לאדז. איך מאך בעקאנט, אז איך האב איצט

געעפענט אין לאדז א בעקעריי און קאנדיטאריי אויף נאווראט 34

איך שטעל צו 3 מאל טעגליך אלערליי פרישע געבעקס. איך בעט די ג׳ קונדשאפט מיך צו בעזוכען און מען געבעקס צו פרובען און איך בין זיכער, אז די קונדען וועלען דאן שטענדיג בלייבען מיינע.

איך נעהם אן אלערליי בעשטעלונגען, וועלכע ווערען מאליר און פינקטליך אויסגעפיהרט.

מיינע פערקויפס־שטעלען: 1) נאווראט 34,
2) פעטריקאווער 119, 3) גלובנא 57

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 47 יאהר מיין ליבער מאן, אונזער טייערער פאטער, ברודער, שוואגער און אנקעל

שמעון ב״ר יעקב ארי׳ נ״ע
גאלדשטיין

די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, 12 בייטאג פון טרויער־הויז זאכאדניע 34, וועגען וואס ס׳טיילען מיט אין טיפען צער

די טרויערנדע פאמיליע.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין עלטער פון 60 יאהר מיין ליבע פרוי, אונזער הייסגעליבטע מוטער, גרויסמוטער, שוויגערמוטער, שוועסטער, שוועגערין און טאנטע

אסתר פייגע אשת ר׳ משה נ״י נ״ע
ראדאמסקא

(געבוירען אפאטאווסקא)

די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 25 מערץ 1934, 12 בייטאג פון טרויער־הויז גדאנסקא 8, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

גאראנטירט אויך געשמאק!
כשר און ביליג!
די פון לאנג-באוואוסטע פירמע
„BEKA"
פאבריק פון
געפינט זיך א
שאקאלאד, קארמעלען און צוקערווארג
לאדז, פילסודסקיעגא 31, טעל. 228-49.
וועלכע איז בעקאנט איבעראל מיט איהרע אריגינעלע און בעסטע ארטיקלען האט
די איינריכטונגען ענטשפרעכען די לעצטע טעכניק און היגיענע; די מאשינעריע, וועלכע פערפערטיגט די אויסארבייטונגען פון פיינסטען מין; די מייסטער-ספעציאליסטען, וועלכע ארבייטען לויט'ן נייעסטען סיסטעם, און די רויה-מאטעריאלען, וועלכע ווערען צוזאמענגעשטעלט פון בעסטען קוואליטעט, דאס אלץ גאראנטירט, אז „בעקא"-שאקאלאד איז די פיינסטע און בעסטע. „בעקא"-שאקאלאד ווערט אויך פערפערטיגט דורך אויסשליסליך יודישע הענד, פון אויסשליסליך כשר'ע רויה-מאטעריאלען און איז דאדורך
כשר לפסח אהן שום חשש
הורטאוויניקעס דארפען זיך ווענדען אויפ'ן אדרעס:
Fabryka Czekolady i Cukrów „BEKA" Łódź, ul. Śródmiejska 37. SKŁAD FABRYCZNY ul. Piłsudskiego 31, tel. 228-49.

די מאשין-מצות
פון דער מעכאנישער בעקעריי
ביי דער בעוואוסטער צוקערניע
ב. וויינבערג
38 פיעטריקאווער 38
טעלעפאן 148-82
מאכט בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז צוליב די קאלאסאלע בעשטעלונגען ווערט געבעטען וואס פריהער צו קומען נאך מצות, כדי אויסצומיידען אויף-ארום צו קענען לויט'ן וואונש צופרידענשטעלען
קאנקורענץ-פרייזען!
באמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זענען געפאקט און פערזיגעלט מיט אונזער פירמע
ווי אויך שוין צו בעקומען
יום-טוב'דיג מאקאראן.

פאר גאלד,
בריליאנטען
בּיזשוטעריע
און לאמבארד- קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אונזער הייסגעליבטע טאכטער און שוועסטער נ"ע
שיינדל גיטל לעווקאוויטש
(בת ר' חיים נ"י)
אין עלטער פון 15 יאהר.
די לויה קומט פאר היינט זונטאג דעם 25-טען מערץ 1934, 11,30 פארמיטאג פון טרויער-הויז שרודמיעסקא 21,
וואגען וואס צו טיילען מיט אין גרויס צער
די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער חשוב'ן קאמיטעט-מיטגליד און לאנגיעהריגען געוועזענעם גבאי
חיים לעווקאוויטש
צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זיין אונפערגעסליכער טאכטער
שיינדל גיטל נ"ע
זייט געטרייסט מיט די טראדיציאנעלע ווערטער, המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
אלע מתפללים ווערען געבעטען אנטיילצונעמען אין דער לויה.
חברה „תהלת ישראל" פיעטריקאווער 19

כרמל

פסח צום טיש נוצט יעדער יוד
נישט קיין רוסישען, פראנצויזישען
און אונגארישען ווייץ
ווייל כשר, אידיש און געשמאק
איז נאר בּאראן ראטשילד'ס „כרמל"-ווייך.

יודען לאזט אייך נישט נארען!
מזוי ווי איינגע יונגלעך פון געשעפטען רעקלאמירען זיך אין דער צייטונג, אז זיי זענען געווען די ווערק-פיהרער, געשעפטס-פיהרער פון דער פירמע חיים מענדראווסקי אגראדאווא 8 און דאס געשעפט איז געווארען ליקווידירט, ערקלער איך, אז עס איז א ליגען, עס איז דאגאר געווארען פערבעסערט און פערגרעסערט.
איך בעזיץ א ריזען-לאגער פון
יודישע לאנגע מלבושים
ווי אויך קורצע אנציגער פון די בעסטע שטאפען ווירענע יופּיצעס, אלפאגענע רעק ווי אויך מארינארקעס, זומער- און ווינטער-פאלטעס, געהעקטע אנציגער, שלאפרעק, פּיזשאמעס—זומער און ווינטער ווי אויך בעזיץ איך'ן גרויסן אויסוואהל פון קינדער-זאכען ווי אויך א גאנצען אויסשטייער פאר 100 זל.
באמערקונג 1) א ספעציעלער ראבאט פאר רביים, רבנים, הורט-סוחרים און שמועל-בחורים. 2) פאר קונדען פון פראווינץ ווערט טראנספארטבענע פאר א האלבע הוצאה. 3) אנגעגעבע ווערקשטעל אויפ'ן ארט און אויפ'ן פער-לאנג ווערט אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 24 שעה.
מיכל שאלדאיעווסקי
8 אגראדאווא 8.
אגראדאווא 8 אגראדאווא 8

ייך כשר לפסח
ווער עס וויל ביים פסח-טיש האבען הנאה פון אמת'ן גוטען ווייך
איז נאר דער בעוואוסטער ווייך און מעהד פון דער פירמע
„פראגרעס"
וועלכע איז בעקאנט איבעראל מיט איהרע גוטע ווייגען און מעהד.
ווייך און מעהד-פאבריק פירמע „פראגרעס"
אלטער מארק 2, טעל. 184-82
אינהאבער זלמן גוטמער.
הורט-פערקויף: נור אין דער פאבריק אלטער מארק 2 און הויף
איינצעל-פערקויף: „פראגרעס" אלטער מארק 1, טעל. 184-82.
אין ווייגהאנדלונג פירמע
אין ווייגהאנדלונג פולווערמאכער, גרינער מארק 6, טעל. 150-78.

מיין חשובן חבר חיים לעווקאוויטש און פרוי צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זיין אונפערגעסליכע
טאכטער
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען ביילייד מיט די טראדיציאנעלע ווערטער, המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
פאמיליע מאסיל

אונזער חשוב'ן עהרען-סעקרעטאר און פער-וואלטונגס-מיטגליד
ה' חיים לעווקאוויטש
צוליבן פריהצייטיגען טויט פון זיין
טאכטער
דריקט אויס דעם אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל
די פערוואלטונג פון מעטאל-צעך
פאלודניאווא 4.

ברוך הבא! נח בערקאנ'ס מצות זענען שוין דא!
דערמיט מאכען מיר בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז ס'זענען שוין צו בעקומען די געשמאקסטע מצות פון פיינסטען קוואליטעט מעהל אין דער לאנגיעהריגער בע-וואוסטער בעקעריי פון נח בערקאן, וואלבארסקא 30 וואס צייכענט זיך יעדעס יאהר אויס מיט זייער כשר'קייט, דינקייט און געשמאקקייט. צוליב דער בעקוועהמליכקייט פאר דער ג' קונדשאפט זענען דאס יאהר פארען פאלגענדע פער-קויפס-שטעלען: אין דער בעקעריי וואלבארסקא 30, וואלבארסקא 10, זגערזשער 11, אין דער צוקער-ניע שרודמיעסקא 24, און אין דער צוקערניע פילסודסקיעגא 56. מיט אכטונג
פירמע נח בערקאן, לאדז
30 וואלבארסקא 30

מאשין=מצות
פון די נייעסטע היגיענישע מעכאנישע בעקעריי
פון די פעראייניגטע בעקער-מייסטער
ב. שקלארוש, ש. ראטענבערג, מ. יעלין
געפינט זיך דאס יאהר אויף 7 שרודמיעסקא 7
טעל. 207-42, באקט אויס היגיענישע מצות פון ערשט-קלאסיג מעהל צו צוגענגליכע פרייזען.
פיליעס: מ. יעלין, פיעטריקאווער 24, טעל. 173-46
גאלדבערג, נאווראט 14, „ 101-49
אפאטאווסקי, זגיערסקא 31,
ראטענבערג, פאלודניאווא 27,
מ. פאזנאנסקי, גדאנסקא 10,
ב. שקלארוש, וואלבארסקא 22, טעל. 129-67
ק. מייעראוויטש, 6-טן שערפיען 13, טעל. 226-37.

כשר גוט און ביליג!!!
כשר גוט און ביליג!!!
דאס בעקאנטע
לאנגיעהריגע ווייך-געשעפט
ע. שיקיער
פריש רעארגאניזירט דורך אינה.
ישראל שיקיער
לאדז, פולנאצנא 1, טעל. 107-84
עמפפעהלט צו חג הפסח הבע"ל אלע ארט
געטראנקען אין בעסטער קוואליטעט
צו זעהר צוגענגליכע פרייזען.
כשר גוט און ביליג!!!
כשר גוט און ביליג!!!

די איינציגע
מאשין-מצות-בעקעריי
אונטער דער השגחה פון יאנאווער רב געפינט זיך
אויף קאשטשושקי 11
ביים בעקער-מייסטער ע. זעליגמאן
שוין דארט צו בעקומען
מצות
ביליג! —:— הורט און דעטייל!

אונגער-ווין זעהר ביליג
צום פסח-טיש רעקאמענדירען מיר דעם בעוואוסטען
רייבעם אונגער-ווייך № 70
כשר לפסח
צו רעקלאמע-פרייזען
אויך פערשידענע ראזינען-ווייך, מעהד
כרמל-ווייך, שפריט און של-וואווייך כשר לפסח
צו קאנקורענץ-פרייזען.
ליפּער אלטער מארק 8
עקזיסטירט פון 1896

איך מאך בעקאנט דער יודישער בעפעלקערונג אין לאדז,
צו די מאשין-מצות-בעקעריי
פון בעקער-מייסטער ע. זעליגמאן, אל. קאשטשושקי 11
געפינט זיך אונטער מיין פערזענליכער השגחה.
הרב שמואל יוסף וואפנער
(יאנאווער רב)

צום פריהלינג
די עלעגאנטסטע
שיך
הערען-
און דאמען-
עמפפעהלט:
A. Ogórek
ŁODŹ, ZAWADZKA 11.

דער פראצעס פון יוד בערנהיים געגען דער היטלערישער מלוכה

פאר פערגוואלדיגען די מינדערהייטס-רעכט אין דייטשע אויבערשלעזיען

קאטאוויץ, 24 (ספ. טעל.)

היינט איז פאר דער געמישטער קאמיסיע אין אויבערשלעזיען פארגעקומען דער פראצעס פון דעם דייטשען בירגער, דער יוד בערנהיים געגען דער דייטשער מלוכה. דער פראצעס איז פארגעקומען צוליב דער פעטיציע וואס בערנהיים האט אריינגעטראגען בשעתו אין ראט פון דער פעלקער-ליגע.

די פעלקער-ליגע האט איבערגעשיקט די פראגע צום ענטשיידען צו דער געמישטער קאמיסיע פאר אויבערשלעזיען.

בערנהיים איז געווען א לאנגיעהריגער בעאמטער אין ווארענהויז פון דעלהאק אין גליוויץ. די דאזיגע פירמע האט זיך געפונען אויף דער באקאנטער ליסטע פון די נאציאנאל-סאציאליסטען, וועלכע אז אויך אונטערשטיצט געווארען דורך דער דייטשער רעגירונג. די סיבה פון באיקאטירען דאס דאזיגע געשעפט איז געווען די וואס די אונטערנעהמונג איז פינאנסירט געווארען דורך יודישען קאפיטאל און האט בעשעפטיגט יודישע בעאמטע. צוליב דעם האט דעלהאק געשלאסען ארויסצושטויסען דעם יודישען קאפיטאל און האט בעזייטיגט אלע יודישע בעאמטע צווישען וועלכע ס'האט זיך געפונען בערנהיים. דאן ערשט האט די פירמע בעקומען א בעשייניגונג, אז זי איז יודען-ריין און אונטערליגט נישט דעם באיקאט.

דער בעזייטיגטער בערנהיים האט דורך דעם יודישען כלל-טוער אין טשעכען ד"ר מארגאליס אריינגעטראגען אן אנקלאגע אין דער פעלקער-ליגע, פעסטשטעלענדיג, אז ער האט פערלוירען זיין ברויט צוליב'ן באיקאט און דאס פערגוואלדיגט די רעכט פון די נאציאנאלע מינדערהייטען אין אויבערשלעזיען, וועלכע זענען גאראנטירט דורך דער גענפער קאנווענץ.

בערנהיים האט געפאדערט ענטשעדיגונג פון דער דייטשער רעגירונג.

די בעראטונגען פון דער געמישטער קאמיסיע זענען געווען געהיימע. די דייטשע רעגירונג איז געווען פערטרעטען דורך קאספאסען, בערנהיימען האט פערטרעטען דער קאטאוויצער אדוואקאט בערנהיים. דער אורטייל וועט ארויסגעטראגען ווערען אין עטליכע טעג ארום.

זלמן שניאור שווער קראנק

פאריז, 24 (יט"א טעלעגראפיש) זלמן שניאור איז שווער קראנק געווארען. ער איז איבערגעפיהרט געווארען אין א סאנאטאריום קיין ניצא.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע
אויפנאהם-שעה'ן פון 8—1 מיטאג און 5—9 אוונט.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

לעצטע פארשטעלונג פון ווינטער-סעזאן 1933/34
גאסט-אויפטריטען פון די בער. אמעריק. אפערעטען-סטארס
מעי שיינפעלד און אירווינג דזשייקאבסאן

צוזאמען מיט'ן גאנצען „פילהארמאניע"-אנסאמבל.
היינט, זונטאג, 2 פארשטעלונגען: 12 פארמ. ספעציעלער פריהמארגען און 9 אוונט די הערליכע אפערעטע
„דער זיסער בחור"
אין 3 אקטען פון נאגער, מוזיק: היימי דזשייקאבסאן, רעזשי: אירווינג דזשייקאבסאן
אכטונג! אוונט-פרייזען פון 70 גר. ביז 2.20 ||| בייטאג פרייזען: פון 50 גר. ביז 1.50
מארגען, מאנטאג — גרויסע פאלק-פארשטעלונג.
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

כשר לפסח
די בעוואוסטע יודישע שאקאלאד-פאבריק
„ZŁOTY RAJ"
אינהאבער: ש. האלפערין.
שאקאלאד, קארמעלען כשר לפסח אפילו למהדרין מן המהדרין
באצאבט בעקאנט איהרע ג' קונדשאפט, אז צום בעפארשטעהענדן פסח איז זי פערזעהן מיט א רייכען אויסוואהל פון פערשיד.
פערקויף-שטעלען:
פילסודסקיעגא № 50
זאוואדזקא 11 "
שרודמיעסקא 7 "
בעמערקונג: דאס אלעס ווערט אויסגעארבייט בהכשר גמור אונטער דיהשגחה פון אנשים כשרים ונאמנים.
הורט און דעטייל
כשר לפסח

פערלאנגט ווינער געבויגענע שטיהלען נאר פון דער פירמע „VIENPOL"
גאראנטירט מיט איהר שטארקייט און דויערהאפטיגקייט
צו בעקומען אין אלע מעבעל-געשעפטען
פאבריקס-לאגער אויף 5 זאוואדזקא 5
FABRYKA KRZESEŁ GIĘTYCH
A. SZNURMAN
Zawadzka 5, tel. 117-78.

טרינקט נישט קיין פערפומירטע און געפארבטע טעע
וועלכע איז שעדליך פאר'ן געזונד און איז חמץ בפסח.
טרינקט נאר „בעקא-טעא"
וועלכע האט אן איגענעלען געשמאק און איז שפארזאם
כשר לפסח אפילו למהדרין מן המהדרין. ביים ניצען
„BEKA-TEA"
Łódź, Pilsudskiego 31
telefon 228-49.

בעקאנטמאכונג.
דערמיט מאך איך בעקאנט די ג' קונדשאפט פון לאדז און פראווינץ, דאס איך האב ערעפענט א רייך סארטירטעס געשעפט פון
יודישע לאנגע מלבושים
צ. בארוכאוויטש
6 פולנאצנא 6 קווער אפ. 1. שטאק.
איך בעזיץ שטענדיג אויף לאגער א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע בעקעטע און זיידענע זופיצעס, שלאפראקען, אלפאגענע, צמיענע, האלבוואלענע כאלאטלאך ווי אויך זומער און ווינטער-פאלטענס, געהאקטע אנציגער פאר דערוואקסענע און פאר קינדער פון די בעסטע שטאפען.
אויך גאנצע אויסשטייערס פאר חתנים
אייגענער ווערקשטאט אויפ'ן ארט.
ביליגע פרייזען! — קומט און איבערצייגט אייך!
רעעל און ביליג!
בעמערקונג: בעשטעלונגען ווערען אויפגעפירט אין פערלויף פון 24 שעה. צוליב'ן קריזיס פערקויף איך מיט 30% ביליגער ווי איבעראל.
— 6 פולנאצנא 6 —
יודישע לאנגע מלבושים

אונגאר-ווייו זעהר ביליג!
כשר לחג הפסח!
ווילט איהר האבען אנ'טוגג יום-טוב, זאלט איהר קויפען אונגאר-ווייו פון דער פירמע
„Złote Grono"
אינה.: גוטער און לעווינסאן, פריהער: י. מ. גוטמער.
19 נאוואמיעסקא 19
נומער 60 זיס האלב געצערט און געצערט 4 זל. א ליטער
אונגאר-ווייו „ „ 2.20 זל. 1/2 ליטער
אויך פערשידענע אלטע אונגאר-וויינען מיט זעהר ביליגע פרייזען און פערשידענע צמוקים-וויינען פון אייגענער אויסארבייטונג צו זעהר ביליגע פרייזען.
צמוקים אהן אלקאהאל א וואורט 1.50 זל.
„ „ „ א באטשינקע 1.10 זל
צוליב דער בעקוועמליכקייט פון דער ג. קונדשאפט, מאכן מיר בעקאנט די געשעפטען, וואו מ'בעקומט אונזערע וויינען צו דיזעלבע פרייזען:

Sz. Karo, Piotrkowska 23	M. Fogelman, Cegielniana 10
I Belchatowski, Narutowicza 31	M, Szajbe, Pomorska 41a
M. Landau, Zgierska 64.	I, Zylberman, Zgierska 36
H. Grundman „ 10	I. Zylberman, Kilińskiego 56
E. M. Sawicki, Brzezińska 21	M. Rotholc, Pl. Rejmonta 2
Rubinsztajn, Południowa 34	A. Fajgenbaum, Cegielniana 35
Herc, Kilińskiego 46	Szczycki, Zielona 2
A. Rotenberg, Łagiew. 7 (Krell)	Sz. Sztrosman, Główna 63
Działowski, Kilińskiego 33	Ch. Blankiet „ 69

ווי אויך בעקומט מען ביי מיין שוויגערזאהן משה ליפסקער, צעגעלניאנא 5 אלע סארטן אונגאר-וויינען מיט דיזעלבע פרייזען.

בעקאנטמאכונג.
די לאנגיעהריגע היגיענישע מצה-בעקעריי
פון פאלודניאווא 8 און זאוואדזקא 12
איז איבערגעטראגען געווארן אויף
קאמיענא 18
אויך אין געוועלב פילסודסקיעגא 72
עס ווערט אויסגעבאקען דינע מצות פון מהל א. 0000 לוקסוסאווע.
מיט אכטונג
פייגערהוט.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 5—9 אוונט
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען

א רוף צו דער יודישער בעפעלקערונג אין לאדז
וועגען די ליכט מיט די עטיקעטען פון „קרן-התורה"!
דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז מיר האבען איבערגענומען די גרויסע לאדזער ליכט-פאבריק פון דער פירמע „ווידראווסקי", לאדז, פארזשעטשנא 31, טעל. 146-02, אויסצוארבייטען סטעארין און געשיסע פאראפין-ליכט מיט די עטיקעטען פון „קרן-התורה" אויף לאדז און לאדזער וואיעוואדזטווע.
די פערדינסטען זענען בעשטימט צו אונטערשטיצען פאר די מוסדות התורה וועלכע ראנגלען זיך מיט די לעצטע כוחות.
יודען! קויפט נאר די קרן-התורה-ליכט מיט דעם בלויען עטיקעט ווי אויך די געשיטע פאראפין-ליכט מיט דעם פאטענטירטען בלויען קבייטעל!
שטיצט די מוסדות התורה און קויפט אלע ווי איינער נאר די קרן-התורה-ליכט, וועלכע זענען די בעסטע און קאסטען נישט טייער!
מיט אכטונג
ועד החינוך לודז
אגענטען ווערען געווינשען.

קמח חטים כשר לפסח
תחת השגחת הרבינאט דפה
אונטער דער אויפזיכט פון דיגען ראבינאט איז אונזער מיהל געכשר'ט און אזוי ווי ס'פויריגע יאהר וועלען מיר דאס שענסטע מעהל צושטעלען פאר אונזערע ג' קונדען, דערפאר נישט צו פערגלייכען מיט דער פראווינץ, וואס אויסער שלעכטעס מעהל און נישט שענעס, קענען זיי ביי דער ליפערונג נישט נאכקומען אזוי ווי מיר, וואס ערפילען יעדענס פערלאנג.
מיט אכטונג
„ELEKTROMŁYN"
Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.
בעמ.: בעשטעלונגען ווערען אנגענומען טעלעפאניש פערזענליך אדער טעלעפאניש 147-40.

שלאסעריי-ארבייטען,
ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען, מעטאל-בעארבעטונגען, מא-שינען-מיילען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

דאס עקספּיסיע=מאראטאריום

וועט פערלענגערט ווערען ביז'ן 1 אקטאבער

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)

מיר דערוויסען זיך פון א מאסגעבענדער קוועלע, אז דאס געזעץ וועגען נישט אויספיהרען עקסמיסיעס פון ארבייטסלאזע אין קליינע וואוינונגען, וועט דורך א דעקרעט פון מלוכה=פרעזידענט אויף ווייטערע 6 חדשים פערלענגערט ווערען. ווי בעקאנט ענדיגט זיך דער דאזיגער מאראטאריום דעם 1 אפריל און ס'האט געדראהט, אז איינגאנצען לאנד זאלען אויסגעפיהרט ווערען איצט 50 טויזענד עקסמיסיעס.

הויך-קאמיסאר מאקדאנאלד קומט קיין פוילען

ווארשא, (יט"א) דער הויך-קאמיסאר פאר די פליטים-אקציע, מאקדאנאלד קומט קיין פוילען.

א פערפלייצונג אין ווילנע

אונטערגעשווענקט די קאטעדרע

ווילנע 24 (טעלעפאניש)

דער טייך ווילִיע איז ארויס פון די ברעגעס און פערפלייצט א טייל פון שטאט. דאס וואסער איז אריינגעדרינגען אין די קעלערן פון דער קאטעדרע, וואו ס'געפינען זיך די קברים פון די פוילישע מלכים.

די סאוויעטען טרעטען צו צו רעארגאניזירען

דאס באהן און טראנספארט=וועזען

מאסקווא, 24 (ספ. טעל.) ס'איז ערשינען א דעקרעט, אונטערגעשריבען דורך סטאלינען און מאלאטאוו'ן וועלכער פיהרט איין שווערע שטראפען פאר פערנאכלעסיגונגען אויף די סאוויעטישע באהנען, דער דעקרעט פיהרט איין א גאנץ אנדערע ארדנונג אויף די באהנען, און ברענגט אריין ארדנונג אין טראנספארט-וועזען.

צווישען ליטע און פוילען קומען נישט פאר קיין אונטערהאנדלונגען

ווארשא, 24. (טעלעפאניש פון אונזער קאָרעספאנדענט) ווי די ציטונגען האבען לעצטענס געמאלדען האלט עס ביי אפיציעלע אונטערהאנדלונגען צווישען פוילען און ליטע. קיין פוילען איז שוין אפילו געקומען דער ליטווישער גראף זובאוו, וועלכען מארשאל פילסודסקי האט אויפגענומען.

א פארשטעהער פון דער פרעסע - אגענטור „איסקרא" האט וועגען דעם זיך געווענדעט צום אויסערן-מיניסטער בעק.

דער אויסערן-מיניסטער האט אין זיין דערקלערונג פאר'ן „איסקרא"-פארשטעהער אפגעלייקענט אלע ידיעות וועגען אונטערהאנדלונגען צווישען פוילען און ליטע.

דאס קומען פון ה' זובאוו קיין ווארשא — האט מיניסטער בעק דערקלערט — דארף מען נישט פערבינדען מיט קיין שום דיפלאמאטישע אונטערהאנדלונגען. ה' זובאוו איז דעם מארשאל פילסודסקיס א קוזין. ער איז דעריבער פון מארשאל פילסודסקי אויפגענומען געווארען, אבער גאנץ פריוואט. בלויז אלס קרוב. עס ווערען נישט געפיהרט קיין שום אונטערהאנדלונגען צווישען ווארשא און קאוונע.

מיניסטער בעק האט ווייטער דערקלערט, אז די מכלומרשטע מלחמה צווישען פוילען און ליטע איז שוין פון לאנג אפגעשטעלט געווארען. דאס איז געשעהען אין יאהר 1927, ווען מארשאל פילסודסקי איז געווען אין גענף: דארט איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז עס עקזיסטירט נישט קיין שום מלחמה צווישען די בידע לענדער. ס'איז אויך דעמאלט בעשלאסען געווארען, אז די פעלקער-ליגע בענעמט צו רעגולירען די בעציהונגען צווישען פוילען און ליטע.

אין יענער צייט — האט מינ. בעק ווייטער געזאגט — האט מען מצד וואלדעמאראס רעגירונג נישט געזעהען קיין שום גוטען ווילען צו רעגולירען די בעציהונגען. די פוילישע דעלעגאציע האט אנשטאט א זאכליכע דיסקוסיע בעגעגענט בלויז ליגענס און רכילות אויפ'ן אדרעס פון פוילען. מארשאל פילסודסקי, וועמען מען האט איבערגעגעבען דעם רעזולטאט פון יענע געשפרעכען, האט דערקלערט, אז מען וואלט בעדארפט דעם ה' וואלדעמאראס פראסט פשוט ארויסווארפען דורכ'ן פענסטער און מעהר נישט רעדען מיט איהם. אונזערע פעסימיסטישע פאראויסזאגונגען האבען זיך בעשטעטיגט. די פעלקער-ליגע האט אין דעם ענין גארנישט געטאן. אויך די שפעטערדיגע ליטווישע רעגירונגען האבען גארנישט געטאן אויף דעם געביט. דערפון איז געדרונגען, אז די ליטוויש רעגירונג האלט פאר נארמאל דעם בארבארישען צושטאנד צווישען פוילען און ליטע.

וויכטיגע פאליטישע קאנפערענץ צווישען מוסאליני און דעם פראנצויזישען אמבאסאדאר

רוים' 24 (ספ. טעל.)

דער פראנצויזישער אמבאסאדאר אין רוים האט היינט געהאט א לענגערען געשפרעך מיט מוסאליני'ן, דעם דאזיגען געשפרעך גיט מען צו אין די פאליטישע קרייזען א גרויסע בעדייטונג. ס'איז בעריהרט געווארען די ענטוואפנונגס-פראגע און די פראגע וועגען צוזאמענארבייט מיט די קליינע קאאליציע.

פאפען — אמבאסאדאר אין רוים

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

אין בערלין האט זיך פערשפרייט א קלאנג, אז דער וויצע-קאנצלער פאפען וועט בקרוב בעשטימט ווערען אלס דייטשער אמבאסאדאר אין רוים.

די רעזידענץ פון ראטען-פערבאנד

זאל אריבערגעטראגען ווערען קיין סווערדלאווסק

מאסקווע, 24. (ספ. טעל.) אין צוזאמענהאנג מיט דער רעארגאניזאציע פון סאוויעטישען אפאראט גייען דא ארום עקשנותדיגע קלאנגען, אז די רעזידענץ פון דער רוסישער ראטען-רעפובליק זאל אריבערגעטראגען ווערען פון מאסקווע קיין סווערדלאווסק אויפ'ן אוראל (אמאליגע יעקאטערינענבורג), דאס זאל געטון ווערען מיט'ן ציל אפצוהאלטען דעם צו גרויסען צוואוקס פון איינוואוינער אין מאסקווע.

אין מאסקווע זאל בלויז בלייבען די צענטראלע רעגירונג פון גאנצען ראטען-פערבאנד.

געעפענט די גרויסע זאמעל-קאמפּיין

אמעריקאנער יודען זאמלען 3 מיליאן דאלאר פאר דייטשע יודען

ניו-יארק, 24 (יט"א טעלעגראפיש)

ס'איז געעפענט געווארען דער געמיינזאמער קאמפיין פון אמעריקאנער יודענטום פון „דזשאינט" צוזאמען מיט די ציוניסטען צו זאמלען 3 מיליאן דאלאר פאר די דייטשע יודען. מיט א גרויסער רעדע איז ארויסגעטרעטען דער הויך-קאמיסאר פאר די פליטים=אקציע מאקדאנאלד.

לאנדאן, 24 (יט"א טעלעגראפיש) דאס ענגלישע יודענטום איז צוגעטרעטען צו א גרויסע זאמעל=אקציע פאר די דייטשע יודען. די ערעפנונג פון דער זאמעל = אקציע איז פארג עקומען אונטערן פארזיץ פון אנטאני ראטשילד. מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען: לארד ריד ינג, לארד מעלשעט, אביגדור גאלדסמיד א. אנד.

שארפע פעראורטיילונג פון ברודער=קאמף אין א"י

שטורמישע זיצונג פון ועד הלאומי איבער די קאמפען אויפן ארבייטס=מארק

תל-אביב (יט"א) מיט א גרויסער שטימען מעהרהייט האט דער ועד-הלאומי אויף זיין לעצטער פלענאר-זיצונג אנגענומען א רעזאלוציע, אין וועלכער עס ווערען שארף פערורטיילט אקטען פון פראוואקאציע און געוואלט, פון וועלכער פארטיי זיי זאלען נישט אויסגעפיהרט ווערען, אלס האנדלונגען, וואס טראגען אין זיך די סכנה פון צושטערונג און כאאס פאר דעם יודישען אויפבוי-ווערק אין א"י.

די זיצונג, אויף וועלכער עס זענען בעהאנדעלט געווארען די לעצטע ארבייטס-קאנפליקטען און צוזאמענשטויסען צווישען הסתדרות-מיטגלידער און רעוויזיאניסטען, האט געהאט א זעהר שטורמישען פערלויף.

אין א צווייטער רעזאלוציע פאדערט אויף דער ועד-הלאומי אלע אין איהם פערטרעטענע פארטייען אפצושטעלען די קאנפליקטען פון דעם מין און אנצוהייבען פערהאנדלונגען וועגען איינשטעלען ארבייטס-אפמאכען.

די פארשטעהער פון די בעזונדערע פארטייען האבען זיך אויף דער זיצונג פון ועד-הלאומי געגענזייטיג פארגעווארפען פערשידענע חטאים. די פארשטעהער פון די וועניגער-אנגאזשירטע פארטייען האבען אבער דעריבער אנגעוויזען אויף דער שעדליכקייט פון די מחלוקת'ן אויף דעם יודישען אויפבוי-ווערק, אויך זייער שווערען אבקלאנג אין דער אויסען-וועלט און אויף דער שעדליכער און דעמאראליזירענדער ווירקונג פון אזעלכע האנדלונגען, ווי דאס אריינציהען די פאליציי אין די צווישענפארטייאישע שטרייטען.

א פארשטעהער פון רעכטען פליגעל האט אנגעוויזען, אז די ארבייטער-צוזאמענשטויסען זענען בעזונדערס אונבערעכטיגט מחמת דעם, וואס זיי ווערען נישט ארויסגערופען מחמת ארבייטס-לאזיגקייט.

די זיצונג פון ועד=הלאומי איז אייגענטליך גערופען געווארן צו בעשטימען דעם טערמין פון דער פארשטעהענדער סעסיע פון דער אסיפת הנבחרים, אנ'אינטערפעלאציע אבער פון רעוויזיאניסטען-פיהרער ד"ר וואשיץ וועגען די געוואלד-מעשים אויפ'ן ארבייטס-מארק אין א"י האט ארויסגערופען א לאנגע און הייסע דעבאטע, וואס האט געדויערט א גאנצען אוונד.

תל-אביב. (י.ט.א.) „דבר" טיילט מיט, אז די רעוויזיאניסטען האבען אין א בריף אויפגעפאדערט דעם ועד,הלאומי צו פאראורטיילען די לעצטע אינצידענטען, וואס ווערען ארויסגערופען דורך מיטגלידער פון דער „הסתדרות", דראהענדיג ארויסצוטרעטען פון ועד-הלאומי, אויב עס וועט נישט געגעבען ווערען קיין תשובה אין משך פון דריי טאג. דער ועד-הלאומי האט אין זיין ענטפער פעסטגעשטעלט, אז ער פאראורטיילט יעדע געוואלד=טהאט פון וועלכער זייט זי זאל נישט קומען.

רעוויזיאניסטען ארויסגעטרעטען

פון רעפרעזענטאנץ=ארגאנען פון א"י-ישוב

פאריז, (יט"א) דער עקזעקוטיוו-קאמיטעט פון וועלט-פערבאנד פון ציוניסטען-רעוויזיאניסטען טיילט היינט מיט:

אויף דער עמפפעהלונג פון עקזעקוטיוו-קאמיטעט האט דער רעוויזיאניסטישער מרכז אין א"י זיך געהאט בעווענדעט צום ועד-הלאומי מיט דער אולטימאטיווער פאדערונג צו פאראורטיילען די געוואלד-מעשים, וואס ווערן דורך הסתדרות מיטגלידער אויסגעפיהרט געגען רעוויזיאניסטישע ארבייטער אין א"י. דעם 15 מערץ איז אפגעלאפען דער טערמין פון ערטיילען א תשובה אויף דער דאזיגער פאדערונג. היות די ווענדונג פון רעוויזיאניסטישען מרכז צום ועד-הלאומי איז געבליבען אהן א תשובה, האט דער עקזעקוטיוו=קאמיטעט, בעשלאסען, אז קיין רעוויזיאניסט דארף נישט פערבלייבען אויף ווייטער מיטגליד פון דער דאזיגער קערפערשאפט. דער וועלט-פערבאנד שטעלט פעסט, אז די כנסת-ישראל, אספת-הנבחרים און דער ועד-הלאומי רעפרעזענטירען מעהר נישט די גאנצקייט פון ציוניסטישען ישוב און אז עס וועט קיינמאל נישט מעגליך זיין קיין פעראייניגטער רעפרעזענטעטיווער ארגאן פון א"י-יודענטום, כל-זמן ער וועט נישט זיין בעזירט אויף א קאנסטיטוציע, וואס וועט גאראנטירען א גלייכבעוויכטיגע רעפרעזענטאנץ מיט א דאמינירענדער שטעלונג פון נישט-סאציאליסטען.

דעוואלוואציע פון דייטשען מארק

דימיסיע פון דר. שאכט

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

דער בערלינער קארעספאנדענט פון „זשורנאל" שרייבט, אז דער פרעזעס פון דער רייכס-באנק ד"ר שאכט וועט דימיסיאנירען אויס מורא, אז צוליב דעם גרויסען פלאן פון די עפענטליכע ארבייטען, וועלכע איז צונויפגעשטעלט געווארען דורך דער נאציאנאל-סאציאליסטישער פארטיי קען קומען צו א דעוואלואציע פון מארק. ס'קומען איצט פאר וועגען דעם ענין אינטערהאנדלונגען צווישען דר. שאכט און היטלער.

געוו. פרעמיער שאטאן זאל ארעסטירט ווערן

איז צוזאמענהאנג מיט דער סטאוויסקי-אפערע

פאריז, 24. (ספ. טעל.) די סטאוויסקי-אפערע ברענגט יעדען טאג נייע סענסאציעס.

איינע פון די דאזיגע סענסאציעס איז, וואס דער אויספארשונגס-ריכטער ארדענא האט ערקלערט דעם יוסטיץ-מיניסטער, אז ער מוז אנקלאגען דעם געוועזענעם גענעראל-פראקוראר פרעסאר און ווען דער מיניסטער שעראן האט דעריוף מסכים געוועזען האט ארדענא צוגעגעבען, אז אין דעם פאל מוז ער ארעסטירען אויך דעם געוו. פרעמיער שאטאן.

דער פרעמיער דומערג, דערוויסענדיג זיך וועגען דעם, האט זיך ארויסגעזאגט פאר ארעסטירען שאטאנען, אויב דאס איז נויטיג פאר דער גערעכטיגקייט.

די אפערע האט דערגרייכט צו העריא, וועלכער האט באלד ערקלערט, אז אויב שאטאן וועט ארעסטירט ווערען וועט ער מיט זיינע חברים ארויסטרעטען פון דער רעגירונג און די ראדיקאלען וועלען איבערגעהען צו אפאזיציע צו דער רעגירונג, דאס האט געווירקט און פרעסאר מיט שאטאנען געפונען זיך אויף דער פריי.

א צווייטע סענסאציע איז די, וואס מ'האט געפינען איצט א ערמארדעטען דעם יובילער ברונשוויג, וועלכער איז אויך פערמישט אין דער סטאוויסקי-אפערע.

לאנדאן, 24. (ספ. טעל.) אין לאנדאן ווייילען שוין זייט עטליכע טעג עטליכע אויספארשונגס-אגענטען פון פאריז, וועלכע האבען זיך פערנומען מיט אויסזוכען די בריליאנטען, וועלכע זענען געווען פערזעצט אין לאנדאן.

מיט דער הילף פון דער לאנדאנער פאליציי האט זיך איינגעגעבען אויסצוזוכען די בריליאנטען, וועלכע האבען זיך געפונען אין לאמבארד פון יובילער סהטאן. דער דאזיגער לאמבארד איז דער גרעסטער אין לאנדאן.

פאריז, 24. (ספ. טעל.) היינט איז ארורכגעפיהרט געווארן די עקסהומאציע פון סטאוויסקיס טויטען קערפער אויפ'ן צמענטאזש אין שאמאנרי, דער טויטער קערפער וועט איבערגעפיהרט ווערען קיין פאריז, וואו מ'וועט איהם נאכאמאל פלמטען.

א בשורה טובה!
דער
„אראראט"
קינסטלערישע אנפיהרונג:
משה בראדערזאן
הויבט אן פסח
? ווער ? וואס ?
לעזט די ווייטערדיגע אנאנסען
זיינע גאסטשפילן
אין רעפרעזענטאנץ-טעאטער
„ראזמאיטאשטשי"
(מריהער „Teatr Miejski")
27 צעגיעלניאנא .27

די מאדערנסטע און בעסטע
מענער=היטען
צו קאנקורענץ=פרייזען
עמפפעהלט די פירמע
„Splendid"
11 Listopada 31.

די עלעגאנטסטע מענער
„הוטען"
אין הויט=געשעפט
בעקומט איהר נור
— פון —
B. Kleinbaum
31 Piotrkowska 31
מעסיגע פרייזען!
— :: —
סאלידע בעדינונג!

עלעגאנטסטע
ספארט=היטלעך
שטעמט אויף לאגער.

דער קהלה=בודזשעט אויפ'ן יאהר 1934

— .5 —

זעגען בודזשעט און ווי עס איז געקומען צו א הסכם פון דער „אגודה" גופא, מ'קען אבער נישט זאגן, אז די אגודה=אפאזיציע איז מיט איהם צופרידען, דער פרעזעס מינצבערג ד'האט טאקע זיין בודזשעט-עקספאזע פערענדיגט דער-מיט, אז די אייגענע מענשען זעגען נישט צופרידען מיט'ן בודזשעט, דערפאר האלט זיך דער פרעזעס ווייטער אין זיין צוזאג צו פיהרען די קהלה לטובת דער גאנצער בעפעלקערונג.

ס'איז נאך כדאי אנצואווייזען דעם אופן ווי אזוי דער בודזשעט איז בעהאנדעלט געווארען אויף די צוויי גרויסע זיצונגען פון קהלה=ראט.

ווי בעקאנט זעגען די ציוניסטען נישט געקומען צו די בודזשעט=זיצונגען האלטענדיג, אז די דיסקוסיע איז אן'איבריגע, ווייל סיי ווי סיי וועט מען נישט קענען ביי דער מעהרהייט אויס=פועל'ן די מינדעסטע הנחה פאר די צוועקען, פאר וועלכע די ציוניסטען קעמפען אין דער קהלה. מיר ווילען נישט אורטיילען אויף וויפיל די דאזיגע טאקטיק איז געווען א ריכטיגע. מיר האלטען, אז ווען אן'ערנסטע אפאזיציאנעלע גרופע האט עפיס צו זאגען, מוז זי אויסנוצען די עפענטליכע טריבונע כדי צו איבערצייגען די מאסען, אז די מעהרהייט איז נישט גערעכט און די ארבייט וואלט געדארפט אנדערש געפיהרט ווערען, זיך אליין אוועקשטעלן אן א זייט פון קאמף איז בשום אופן נישט קיין טאקטיק.

די אפאזיציע איז געבליבען פאר די פאל=קיסטען, וועלכע האבען זיך בעגנוגענט מיט אריינ=טראגען פארשלאגען, וועלכע זענען פערשטעהט זיך אלע אפגעווארפען געווארען. זיי זענען אפגעווארפען געווארען אויף דעמזעלבען אופן, ווי ס'ווערען אפגעווארפען אפאזיציאנעלע פארשלאגען אין אלע פארלאמענטען און זעלבסטפערוואלטונגען, וואו ס'עקזיסטירט נאך אן'אפאזיציע. אהן דעם, אז די מעהרהייט זאל וועלען איבערצייגען, אז די דאזיגע פאזיציעס דארף מען נישט אננעמען צוליב די אדער אנדערע טעמים. ס'איז אפשר געווען א פעהלער פון די, וועלכע האבען די פארשלאגען אריינגע-טראגען, וואס זיי האבען נישט אנגעוויזען ווי אזוי צו ענדערן דעם בודזשעט, וועלכע פאזיציעס זיך איינצושפארען, אויב די פארשלאגען זאלען אנגע-נומען ווערען, אבער די אפאזיציע האט אויך נישט מאטיווירט פארוואס זי ווארפט אפ די פארשלאגען.

ס'איז כדאי זיך אפצושטעלען אין דער היינ-זיכט אויף צוויי פראגען. ס'איז אריינגעטראגען גע-ווארען א פארשלאג וועגען סובסידירען דעם יודי-שען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט מיט א סומע פון... 3000 זלאטעס, די צעירים זענען באלד ארויס מיט א געוואלד, מ'טאר נישט, פארוואס? ווייל יוו"א פיהרט אן'אנטירעליגיעזע ארבייט, מיט דעם איז נאך דער ענין נישט ערלעדיגט, דאס איז נאר געפרעגט, ביי אנדערע אינסטיטוציעס מיט וועלכע ס'שוויבעלט אין בודזשעט האט מען זיך אפילו נישט אפגעשטעלט, צי זיי עקזיסטירען בכלל און ענין פון פיהרען. וועלכע ס'איז טעטיגקייט, כדי צו ווייזען, ווי וויכטיג די „יווא" ארבייט איז וועלען מיר ברענגען אויסצוגען פון בעזוכער=בוך. מיר וועלען ברענגען די מיינונגען נישט פון וועלט ליכע מענשען, נאר דווקא פון רעליגיעזע פערזענ-ליכקייטען און אפילו פיהרער פון דער אגודה, אט זעגען זיי!

י. אלימלך:

פון ירושלים דארץ ישראל זיך ארפגעכאפט קיין ירושלים דליטא און גרויס הנאה געהאט זע-העגדיג ווי אלט-ניי יודישע אוצרות ווערען גע-זאמעלט און אפגעהיט דורך דער ייווא. געבענשט זאלען זיין די זאמלער פון יודישען געדרוקטען און געשריבענעם ווארט, די „מאספים" פון יודישן גייסט-שאפען — דער ייווא דערפילט די שליחות פון א „מאסף לכל המחנות", ער קלייבט צונויף אלץ וואס ווערט זינט דורות געשאפען דורך די חלוצי הרוח, וועלכע זענען גובר לפני המחנה.

פישל שניאורסאן:

מיט אנערקענונג און פארערונג, מיט שטאלץ און האפענונג פאר דעם ערשטען און איינציגען יודישען אינסטיטוט.

א. מ. קייזער:

די נשמה פון אונזער פאלק ווערט דא אפ-געהיט. לאמיר זיי העלפען, אונזערע שומרים אויף דער וואך.

פון די אויסצוגען זעהט מען, אז די „ייווא" ארבייט איז נישט אזוי שעדליך פאר'ן יודישען פאלק.

הלל ציידמאן:

פון וואספאר ס'איז ריכטונג און אנשויאונג ס'זאל נישט זיין, מוז מען מיט בעגייסטערונג אנערקענען די גרויסע און וויכטיגע לייסטונגען פון ייווא פאר יודישער קולטור.

א. ב. עמערמאן:

פון דער ארבייט וואס איז ביז היינט געטון געווארען אין ייווא מוז מען זיין ענטציקט, נאכ-מעהר מוז מען פשוט שטוינען איבער דער אפפער-ווילינקייט פון די טוער און בויער פון אינסטיטוט; אזוי פיל איבערגעבענקייט און פאנאטישע איבער-געבענקייט צו וויסענשאפטליכער ארבייט איז אין היינטיגער צייט א זעלטענהייט.

און איצט דער סוף פון דער בודזשעט-זיצונג, עפיס צופעליג האט מען אנגענומען אן'אויסבעסערונג, אז די קהלה זאל בעשטימען 10 טויזענד זלאטיס אויף אויסצוקויפען פאטענטען פאר פעראריממע האנדווערקער און קליינהענדלער. פארוואס-זשע איז גלייך בעגעבען געווארען אנצו-הערען, אז די דאזיגע סומע וועט נישט קענען רעאליזירט ווערען. פארוואס?...

י. ד—ן.

אינספעקטאר שטשערבינסקי פערמשפט
אויף 1 יאהר תפיסה פאר פערשידענע מאכינאציעס

פרייטאג איז אין קרייז-געריכט פארגעקומען דער פראצעס נעגען מאגיסטראט-אינספעקטאר עד-ווארד שטשערבינסקי, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען, אז אין יאהר 1929, האט ער פון די 60 טויזענד זל. וואס איז געווען בעשטימט פון דער בעגענו. פערז. געזעלשאפט אויף הלוואות צו רעקען די דעכער מיט געגען-פייער-מאטעריאל. האט ער אליין און מיט דער הילף פון אנדערע פערמיטלער גענומען הלוואות פאר זיך און דערביי צוגעשטעלט געפעלשטע רעכנונגען פון פירמעס אויף איינגעקויפטע מאטעריאלען און אנדערע מאכי=נאציעס. דער אנגעקלאגטער איז אויך געווען א מיטגליד פון דער רעווידיר-קאמיסיע אין ק.ק.א. נאך די רעדעס פון די פערטיידיגער און פראקוראר, איז ש. פערמשפט געווארען אויף 1 יאהר תפיסה.

JEŻELI DBASZ o zdrowie swoje i rodziny kupuj tylko wolne od wszelkich bakterji i domieszek pasteryzowane MASŁO i SERY
Mleczarni Spółdzielczej „OPATÓW" || Żądać wszędzie

פון מיטוואך הויבען זיך אן די פעריעז אין די שולעז

(2) לויט א פובאבדערגעשיקטער פעראָרדנונג פון שול אינספעקטאראט וועלען זיך די היי-יאהריגע חגאות-פעריען אנהויבען דעם 28. מערץ און זיך ענדיגען דעם 4. אפריל ה. י. איינשליסליך.

די שול-קינדער וועלען אלזא פריי ווערען מאר-גען, דינסטאג, און די לימודים וועלען זיך אויפסניי אנהויבען דעם 4. קומענדיגען חודש.

אנשטאט בלומען
1000 שאכטלען שפראטען פאר דער קאכאנקע

(2) דעם 17. דעצעמבער פ. י. האט דער גנבי-איבערעכער יוזעף ביאלקאווסקי ארויסגעגנב'עט פון מילעווסקיס שפייז-געוועלב (לימאנאווסקיעגא 22) אן'ערך 1000 שאכטלען שפראטען און פערשידענע קעזען, צוזאמען אויף אן'ערך פון 2000 זלאטעס.

דאס גאנצע ביסעל סחורה האט ער גלייך אוועק געטראגען צו זיין געליבטער „קאשקא", א פריילי-מיידעל אויף דער לימאנאווסקיעגא 26...

דער סוף זייער איז געווען, אז מ'האט איהם געפאקט, און נעכטען האט דאס געריכט געפסק'ענט, אז עס קומט איהם א יאהר טורמע, און אפצוגעהמען אלע רעכט אויף 5 יאהר.

פון שיעמינסקי'ס בילדער=אויסשטעלונג

די בילדער-אויסשטעלונג פון מ. שיעמינסקי (פעטריק. 97) האט מיט יעדען טאג אלץ מעהר ערפאלג.

די אויסשטעלונג איז אפען טעגליך פון 10 פריה ביז 10 אוו. איינגאנג 25 גר.

אנ'אויסשטעלונג פונם בעקאנטן קינסטלער העניך בארטשינסקי

אין ווארשא האט זיך פאריגע וואך געשלאסען די בילדער-אויסשטעלונג פון דעם בעקאנטען קונסט מאלער העניך בארטשינסקי. די אויסשטעלונג האט דארט געהאט א גאר גרויסען מאראלישען און מא-טעריעלען דערפאלג.

איצט ווערט די אויסשטעלונג פון אונזער בער-ריהמטען בן-עיר איבערגעפיהרט קיין לאדז, און זי וועט געעפענט ווערען יום-טוב.

אפטייקעז
היינטיגע נאכט=דיזשורען

(2) היינט בייגאכט דיזשורירען: ק. ליינ-וועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלי-נארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פיעטרקאווער 127), א. פערעלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער וואוי-טשאנסקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

גאנץ לאדז רעדט
פון דעם רעקארד=פראגראם
פון דעם פרעהליכסטען און ביליגסטען
קאבארעט
„TABARIN"
נארוטאוויטשא 20.
FIVE א 9—5 פון
און פון 10 ביז אין דער פריה
קאבארעט=
דאנסינג
רעדוצירטע פרייזען!

ארטאפעדישער
אנשטאלט
פראטעזען, גארסעטען, א ר-טאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט-פוס-איינלאגען נאגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81

צום בעפארשטייענדען יום=טוב
בעזיצט דעם גרעסטען אויסוואהל פון דער נייעסטער אין-
און אויסלענדישער קאסמעטיק,
ווי: פערפומען, פודערן, טואלעט=
זייפען, קרעמען, זעמטליכע סעל-
נישע און בלומען-וואסערן
די איבעראל = בעקאנטע
קאנקורענץ=פערפומעריע פון
J. DRUKIER
5 ZAWADZKA 5, tel. 175-92
בעזוכט מיין פערפומעריע און איהר וועט זיך איבערצייגען.
בעמערקונג: פאר ענגראסיס-טען בעדייטענדער ראבאט.

3 פּראָצעסן געגן שטרייק-קאָמיסיעס

איז שטאָטישן געריכט זענען געקומען פאַרגעקומען דריי פּראָצעסן פון שטרייק-קאָמיסיעס, בעשולדיגט אין בעגיין טעראָר געגן שטרייק-ברעכער.

דער ערשטער פּראָצעס איז פאָרגעקומען געגן דער שטרייק-קאָמיסיע פון היטלען-מאַכער-שטרייק.

דעם 4-טן מערץ ד. י. בעת'ן היטלמאַכער-שטרייק, זענען עטליכע פּערזאָן געקומען אין אלתר בעקער'ס וואַרשטאַט און אויפגעפאָדערט די אַנוועזענדע אַרבייטער צו פאַרלאָזן דעם וואַרשטאַט. ווען די אַרבייטער האָבן נישט געפאָלגט, איז געקומען צו אַ געשלעג, בעת וועלכן ס'זענען פאַרוואונדעט געוואָרן: אלתר בעקער, שמואל האָפמאַן און זאָפיע סאָבאָצקאַ.

די פּאָליציי האָט דאַן צוזאַמענגעשטעלט פּראָטאָקאָלען פון ישראל שפּעטגאַנג, וואָלף לייזעראוויטש, יעקב שמידט און חיים באַנקאָווסקי זענען אויפגעצויגן געוואָרן צו געריכטליכער פאַראַנטוואָרטליכקייט.

ביים פּראָצעס האָבן די עדות צוריקגעצויגן די ערשטע ערקלערונג, צוליב וואָס דאָס געריכט האָט אָפּגעלעגט דעם פּראָצעס, און בעפוילן אַלע 4 אָנגעקלאָגטע, וועלכע זענען ביז איצט געווען אויף דער פרייַ — צו אַרעסטירן. די עדות זענען צוגעצויגן געוואָרן צו געריכטליכער פאַראַנטוואָרטליכקייט, פאַר געבן פאַלשע ערקלערונגען.

* * *

דער צווייטער פּראָצעס איז פאָרגעקומען געגן לייב ראָזענבלאַט, לייביש משה יאַקובאָוויטש און יענקל בענדזשינאָווסקי וועלכע זאָלן האָבן בעת'ן שטרייק פון די קאַמאַשן-מאַכער צעשלאָגן דעם מייסטער בת אבע (בערעק יאָסעלעוויטש 18).

דאָס געריכט האָט פאַרמשפּט ראָזענבלאַט'ן אויף 6 חדשים, יאַקובאָוויטש'ן אויף 3 חדשים און בענדזשינאָווסקי'ן אויף 5 חדשים אַרעסט.

אויפ'ן בעפעהל פון געריכט, איז ראָזענבלאַט אויפ'ן אָרט פאַרהאַלטן געוואָרן.

ביים אַראָפּגעהן פון געריכט, איז ראָזענבלאַט'ס פרוי בעפאַלן אַבע'ן און איהם גענומען שלאָגן.

פרוי ראָזענבלאַט איז צוגעצויגן געוואָרן צו געריכטליכער פאַראַנטוואָרטליכקייט.

* * *

דער דריטער פּראָצעס איז פאָרגעקומען געגן דער שטרייק-קאָמיסיע פון טריקאָטאַזש אַרבייטער.

דאָס געריכט האָט פאַרמשפּט ישראל טשעכאַנאָווסקי אויף 3 חדשים, און שמעון ביאַלאָגורסקי אויף 1 חודש אַרעסט, פאַר צושלאָגן איינעם שטרייקברעכער.

דירעקטאָר פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט מ. שניאורסאָהן און פּראָפ. פון וואַרשאַווער אוניווערזיטעט ד"ר מ. צענטנערשווער אין לאָדז

היינט, זונטאָג קומען קיין לאָדז מ. שניאורסאָהן דער גענעראַל סעקרעטאַר פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים און דיר. מיעטשיסלאַוו צענטנערשווער פּראָפ. פון וואַרשאַווער אוניווערזיטעט.

די געסט קומען כדי צו בעקענען די לאָדזער יודישע קרייזן מיט דער ענטוויקלונג, מיט די דערגרייכונגען און פּלענער פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט.

מאָנטאָג, דעם 26 וועלען די ביידע פאָרשטעהער פון דער וויסענשאַפט, רעפערירן אויף אַ ספּעציעלער בעראַטונג, וועלכע קומט פאָר אין לאָקאַל פון דער לאָזשע „בני ברית“ פּיעטרקאָווער 90.

„פון „פילהאַרמאָניע“

היינט זונטאָג 2 פאָרשטעלונגען 12 פאַרמיטאָג און 9 אָוונט ווערט וויעדערהאָלט די אָפּערעטע „דער זיסער בחור“ מיט די אַמעריקאַנער סטאַרס מעי שיינפעלד און אָהרון דזשייקאָבסאָן אין די הויפּטראָלען.

היינט געזאַנג-פעסטיוואַל אויף דער בעוועגליכער אויסשטעלונג

היינט, זונטאָג 6 אָוונט קומט פאָר אויף דער בעוועגליכער אויסשטעלונג (אַל. קאָשט שושקי 15) אַ געזאַנג-פעסטיוואַל פון לאָדזער כאָרען.

די ביז איצטיגע כאָר-פעסטיוואַלען האָבן אַרויסגערופן גרויס פאַראינטערעסירונג, נישט נאָר ביי די ליבהאָבער פון געזאַנג, נאָר ביי אַלע בעזוכער, וואָס בעזוכן מאַסענווייז די אויסשטעלונג.

ווייטערע פעסטיוואַלען וועלען פאָרקומען דעם ערשטן זונטאָג נאָך יום-טוב ד. 7-טן אַפּריל, דערנאָך וועלן פאָרטיילט ווערן פּרעמיעס פאַר די אויסגעצייכנטע כאָרן.

אין דעם זשורי געהען אַריין: פּראָף. בלעשינסקי, אינזש. טשייקאָווסקי, זאָפיע אַנדזשעיעווסקאַ און די פּראָפעסאָרן: דיר. טעאָדאָר ריזער, באַגאַיעווסקי און לעוואַנדאָווסקי.

„אַראַראַט“ הויבט אָן שפּילען אין לאָדז

נאָך אַ לענגערער הפסקה, הויבט דער „אַראַראַט“ ווידער אָן שפּילן אין לאָדז אין טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי“ (פריהער: שטאָטיש טעאַטער).

דער „אַראַראַט“ קומט צו אונז איצט מיט פרישע כוחות און אַ גאַנץ נייעם פּראָגראַם, פאַר'ן בעסערן לאָדזער יודישן טעאַטער-עולם איז דאָס זיכער אַ דערפרייענדע בשורה.

בעמענדיג אין אַכט די לאַנגע אָפּוועזנהייט פון אונזער „אַראַראַט“ חברותא און דעם נייעם פּראָגראַם, איז צו האָפן, אַז די פאָרשטעלונגען וועלען האָבן דעם פאַרדינטן ערפאָלג.

היינט רעפעראַט איבער בעפעלקערונגס-פּאָליטיק און בעוואוסטע מוטערשאַפט

היינט זונטאָג, 7 אָוונט וועט די בעקאַנטע טוערין פרוי ד"ר בודזשינסקאַ-טיליצקאַ האַלטן אַ רעפעראַט אין פילהאַרמאָניע אויף ד. ט. „בעפעלקערונגס-פּאָליטיק און בעוואוסטע מוטערשאַפט“.

די רעפערענטין איז געווען אַ לאַנגיעהריגער מיטגליד פון וואַרשאַווער שטאָט-ראָט און די שעפערין פון דער ערשטער בעראַטונגס-שטעלע פון די בעוואוסטע מוטערשאַפט אין וואַרשאַ און אויך אַ בעקאַנטע פּאַציפיסטין אויפ'ן אינטערנאַציאָנאַלן געביט.

נאָכ'ן רעפעראַט וועט פאָרקומען דיסקוסיעס.

אַ באַהן-קאַטאַסטראָפע

(אַ) איינער זכריה זשיטניצקי פון ראַווא-מאַזאָוויעצקאַ האָט יהערנעכטן געפיהרט אַ וואָגן מיט קלייען.

פאָהרענדיג מיט דער באַהן-ליניע האָט ער געכאַפּט אַ דרימעל, און דערווייל איז צווישן ויטוו און בושעזשין אויף זיין וואָגן אַרויפגעפאָהרן אַ משא-צוג, וואָס האָט צושמעטערט דעם וואָגן און דערהרג'עט די 2 פערד.

זשיטניצקי גופא, וועלכער עס איז אַרויסגעשלידערט געוואָרן פון וואָגן, איז שטאַרק צוביזוקט.

יודישע קאַמעראַל-טעאַטער אַלעע 1. מאַי 2.

גאַסטשפּילען פון אַנסאַמבל פון וואַרשאַווער „פּאַוויליאָן“-טעאַטער אָנפיהרונג: חיים סאַנדלער

צוזאַמען מיט די בעליבטע אַרטיסטען חנה לעוויז און ראָזאַ סאַנדלער

ריזיגער ערפאָלג!!! געוואַלדיגער סוקצעס!!!

היינט, זונטאָג, 12 בייטאָג גרויסע פאָלקס-פאָרשטעלונג

פּרייזען פון 50 גר. ביז 1 זל. און 9 אָוונט צו נאָרמאַלע פּרייזען ס'ווערט ווידערהאָלט

אורקע נאַכאַלניק'ס „גנבה'שער יושר“

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער.

מציר כשר לפסח AROMATYCZNA

250 גר. פּאַקונג

צו בעקומען אין אַלע קאָלאָניאַל-געשעפטן.

גרויסער ערפאָלג פון אורקע נאַכאַלניק'ס „גנבה'שער יושר“ אין יוד. „קאַמעראַל-טעאַטער“

היינט זונטאָג, 12 בייטאָג ווערט געגעבן אין יודישן „קאַמעראַל-טעאַטער“ אַל. 1. מאַי 2, אַ גרויסע פאָלקס-פאָרשטעלונג צו די ביליגסטע פּרייזען, ס'ווערט געשפּילט אורקע נאַכאַלניק'ס „גנבה'שער יושר“ און 9 אָוונד צו נאָרמאַלע פּרייזען.

די הויפּטראָלען שפּילן די בעליבטע אַרטיסטן חיים סאַנדלער, חנה לעווין און ראָזאַ סאַנדלער.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

זונטאָג, דעם 25-טען מערץ 1934

9 מאַרש-פערמעסטונגען אויפ'ן באַלוטער מאַרק לכבוד מאַרשאַל פּילסודסקי, 9,35 טראַנסמיסיע פון וואַרשאַ, 10,00 גאָטעסדינסט, 11,40 גאָטעסדינסט, 11,57 צייט-סיגנאַל, 12,10 טראַנסמיסיע פון וואַרשאַ. 2 מאַרש-פערמעסטונגען אויפ'ן ספּאָרט-פּלאַץ פון 28-טען פּולק, 2,20 רעפעראַט, 2,40 רעזולטאַט פון די מאַרש-פערמעסטונגען, 3 גראַמאָפאָן, 3,20 טראַנסמיסיע פון וואַרשאַ, לעמבערג און פּויזען, 7,05 ספּאָרט-ידיעות, 7,10 פערשידענעס, 7,30 טראַנסמיסיע פון וואַרשאַ, 7,45 רעפּערטואַר פון די טעאַטערן. קאָמוניקאַט פון לאָדז, 7,50 טראַנסמיסיע פון וואַרשאַ און לעמבערג, 10 טראַנסמיסיע פון לאָנדאָן.

פון אויסלאַנד

11,20 וויען – סימפ. קאָנצערט, 2 שטאָקהאָלם – סימפ. קאָנצערט, 2,10 הילווערסום – אָראַטאָריום פון באַך, 5,25 מאָסקווא – אָפּערע „דעמאָן“ פון רובינשטיין, 6,35 מינכען – אָראַטאָריום, 7,35 היילסבערג – אָפּערע „ריגאָלעטאָ“, 8 לייפּציג – קאָנצערט, 8 רוים – אָפּערעטקע, 8 בערלין – אָפּערע פון קרויצער, 10,05 לאָנדאָן – קאָנצערט.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — — —	78.25
3 פּראָצענטיגע בודאָוולאַנע —	42.25
4 „ דאָלאַרובקאַ —	52.00
7 „ סטאַביליזאַציע (אַמ.)	58.63
8 „ וואַרשאַווער לאַנד-בריף	52.75
8 „ לאָדזער „ „	48.00
ענגלישער פונט — — —	27.08
דאָלאַר – אָפיצ. 5.30 נישט אָפיצ. –	5.26
גאָלד-דאָלאַר — — — —	9.00
גאָלד-רובל — — — —	4.66
דייטשער מאַרק — — —	2.10

Dr. HELLER

ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט.
זונטאָג פון 11–2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזן

Dr. REICHER

פּאָלודניאָוואַ 28, טעל. 201-93

ספּעציאַליסט

פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג.
סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזען.
נעהמט אָן פון 8 – 11 פריה און פון 5 – 8 אָוונד
זונטאָג און חגאות פון 9–1 פאַרמיטאָג.

Uwaga!

Polecam Sz. P. P. swój pierwszorzędny

Zakład fryzjerski damski i męski,

który prowadzę pod hasłem

Czysto, dobrze i tanio.

Ceny rewelacyjnie niskie.

Proszę przyjść i przekonać się

Piotrkowska 17 w podwórzu.

Z poważaniem E. PIĘKNIEWSKI.

וויכטיגע נייעס

פאַר לאַנג-געקליידעטע בעפעלקערונג!

איהר דאַרפט שוין נישט טראָגען קיין טאַנדייט=מלבושים דען איך דער געוועזענער געשעפטס-אָנפיהרער פון דער בעוואוסטער פירמע ה. מענדראָווסקי האָט צוליב זיין אָפּרייזע נאָך ארץ-ישראל ערעפענט אַ געשעפט פון

יודישע לאַנגע מלבושים

מיט גוטע בעשטעלטע אַרבייט און גאַראַנטירטע צופרידענהייט אויך פאַר נישט טייערע פּרייזען ווי טאַנדייטער איך בעזיץ שטענדיג אויף לאַגער אַלערליי יודישע מלבושים אויך גאַנצע אויסשטייערס פאַר חתנים. — אויף פערלאַנג ווערט אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 24 שעה. געדענקט די אַדרעס:

אביגדור וואַרשסקי, לאָדז

פּולנאָצנאַ 5 אין הויף. סאָלידע בעדינונג

ווינטשנ פאַר עלעגאַנט געקליידעט! אין מיין געשעפט ווערט אויסגעפערטיגט מלבושים לויט די נייעסטע פאַסאָנען.

ראַטעוועט אייער געזונד!!!

קראַנקע אויף רופּטורען (ברוך-קראַנקהייטען)

ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים ברוך-קראַנקהייטען (רופּטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגן ספּעציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בויך-באַנדאַזשען.

אויך אויסגעקרימטע רוקן-ביין (הויקערס) אָרטאָפּעדישע הייל-גאָרסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָפּעדישע הייל-אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס-מאָדעלען, אויף זשילאַקעס — גומי-זאָקען לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס.

ספּעציעלער אַנשטאַלט פאַר הייל=אָרטאָפּעדיע

Spec. Ortop. O. Petrykiewicz אויס לעמבערג

לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקאַ)

(פּראָנט פּאַרטער) טעל. 177-09 נאָהנט פון לאָדזער פאַבריקס-באַהנהויף.

בעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איז אונבעדינגט נויטיג.

מאָהלדייבע דאַנקזאַגונגען און דאַנק-בריף (אין צעהנטע אויף סלאָוואַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

LECZNICA

chorób uszu, nosa i gardła

מיט שטענדיגע בעטען

עס אָרדינירן די דאָקטוירים:

Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI

PIOTRKOWSKA 55

fr. I p., tel. 174-74.

ס'ווערן געברויכט

פריילינס

אין זאַדע=וואַסער-קיאָסקעס

זיך צו ווענדן צו

ז. גאַמאַלינסקי

קילינסקיעגאַ 97

דאָרט ווערט אויך געזוכט

יונגעלייט צו פיזישער אַרבייט

אין דער זאַדע-וואַסער-פאַבריק. בעפאָרצוגט אַזעלכע, וועלכע האָבן געאַרבייט אין דער בראַנזשע.

הנחה=קופּאָן

פאַר אַלע עלעקטרי-בעזיצער!

דער בעזיצער פון דעם קופּאָן האָט דאָס רעכט צו בעקומען אין זשאַרובקע „REGON“, צו 50 גר. פון 3—25 וואַט אין פאַרגענדע פערקויפס-פּונקטען:

Lewenberg, Zawadzka 4,
poprz. oficyna „Harmonja“, Pl. Wolności 11
Kochen, Limanowskiego 2
Wegner, Kilińskiego 47
Kaczmarski, Piotrkowska 286
„Złoty Punkt“, Kilińskiego 48

און דירעקט אין די זשאַרובקע-פאַבריק „REGON“ שענקיעוויטשאַ 25

דער קופּאָן איז גילטיג ביז'ן 31 ד. ח.

CYRK Staniewskich

די יו"ט-אטראקציע פון לאדז וועט זיין
די ערעפנונג פון
דעם 1-טען אפריל ד. י. 4 נאכמיטאג אויף באנדורסקי-גאס.

די ביליגסטע קוועלע פון
מענער=היטען
אין גרעסטען אויסוואהל פון אלע פארבען און פאסאנען, איז צו בעקומען אין בעוואוסטען הוט-ווארשטאט פון
י. שווארצבערג
שערפיעז-גאס № 30 6טער
רעפעראטורען ווערען פינקטליך און גוט אויסגעפיהרט אין אייגענעם ווארשטאט.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירען מיר
די גרויסע דראמע פון FOX
די וואהזינגנאכט
אין דער הויפטראלע: LORETTE YOUNG

היינט פרעזענטירען מיר
אין Zoo
אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע פון פאראמאונט און כראניק פון P.A.T.

OBUWIE
wykwintne z najlepszych skór
po cenach przystępnych
Weber
Piotrk. 141
tel. 181-77.
Najnowsze fasony.

ביטשריפט=ביורא
פאר געריכטס- און אדמיניסטראציע-מאכט
B. Mann
האט זיך איבערגעצויגן פון פעטריקאווער 10
אויף פעטריקאווער 82
פארטער, לינקע אפיצינע.

Dr. med.
J. Schorr
אינערליכע קראנקהייטען
(הארץ)
גדאנסקא 11 טעל. 226-85
נעהמט אן פון 4 ביז 7 נאכמ.

Dr.
Szymon Grinberg
פילסודסקעגא 55
טעל. 168-58
נעמט אן פון 10 — 12 פרי
און פון 4.30 — 6.30 אוונט.

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
נעהמט אן פריוואט
זגערזשער 1 (אנגענגע אלטער מארק 15)
טעל. 123-47. נעהמט אן פון 6—8 אוו.
לעטשניצע-פריזען.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9 — 1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. med. D. WAJSKOPF
אינערליכע קראנקהייטען
ספעציאליסט פון מאגען, דארם און לעבער, רענטגען.
האט זיך איבערגעצויגן אויף
פיעטריקאווער 101, טעל. 114-82.
עמפפאנגט פון 4—7 אוונד.

Dr. med.
M. JAKOBSON
כירורג
סוליעהריגער אסיסטענט אויף K. Ch. אשרארעק וראמאן
Spec. Chirurgja Kostna
(צובראכענע און אויסגעלענקטע ביינער)
D-ra STERLINGA 22
Telefon 174-42. (נאווא-מארגאווא)

Obowiązkiem każdego
przemysłowca, kupca, rzemieślnika, konsumenta i miłośnika sztuki
jest zwiedzenie

Wystawy Ruchomej
Prób i Wzorów Przemysłu Krajowego
w Łodzi,
AL. KOŚCIUSZKI Nr. 15, tel. 144-77

Wystawa otwarta codziennie od 9 — do 21-ej.
Wstęp dla dorosłych 49 gr. dla młodz. szkoln. 25 gr.

מיר מאכען בעקאנט דער ג' קונדשאפט, דאס אונזער געוועלב ווערט פון 27-טען ד. ח. איבערגעטראגען אין שכנות'דיגען הויז. מיר עמפפעהלען גלייכצייטיג א גרויסען אויסוואהל פון נייהייטען אויף פסח.
שאקאלאד און צוקערווארג-געוועלב
„DOROTEA"
לאדז, שרודמיעסקא 6 (פריהער 8)

Karol Goeppert
Najlepszy filcowy kapelusz

Polska Żegluga Rzeczna „VISTULA"
Sp. z ogr. odp.
Oddział w Łodzi, ul. Zagajnikowa 33
TELEFON 200-00
מאכט בעקאנט, דאס אין צוזאמענהאנג מיט דער ערעפנונג פון שיף-טראנספארט-בעוועגונג אויף דער ווייכסעל, האט זיך אנגעהויבען א רעגולערע שנעלע איבערפיהרונג פון אלע ארט סחורות (דורך פלאצק און וולאצלאוועק) צו אלע סטאציעס אויף דער ווייכסעל, איינשליסליך פון די פארטען גדיניע און דאנציג, ווי אויך פון די פונקטען קיין לאדז.

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ
„Kolej Elektryczna Łódzka, Spółka Akcyjna"
ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonarjuszów, że we wtorek, dnia 24-go kwietnia 1934 roku, o godz. 17-ej odbędzie się w lokalu Banku Przemysłowców Łódzkiah w Łodzi przy ul. Ewangielickiej № 15
XXXIV Zwyczajne Walne Zgromadzenie
z następującym porządkiem dziennym:
1. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1933 i pokwitowanie władz Sp.
2. Podział zysku za rok 1933.
3. Uchwalenie budżetu na rok 1934,
4. Wybór dwóch członków Zarządu (§ 26 statutu).
5. Wybór dwóch członków Rady Nadzorczej (§ 38 statutu).
6. Wolne Wnioski z art. 54 prawa akcyjnego.

PP. Akcjonarjusze, zamierzający uczestniczyć w tym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje albo kwity depozytowe notarjuszów lub krajowych instytucyj kredytowych w biurze Zarządu Spółki w Łodzi, ul. Tramwajowa 6, najpóźniej do dnia 16 kwietnia 1934 r. włącznie.

OGŁOSZENIE.
Zarząd Miejski poszukuje motoru spalinowego na ropę lub naftę o sile 7—10 K. M.

Szczegółowe oferty składać należy do Wydziału Budownictwa Pl. Wolności 14.

Łódź, dnia 23 marca 1934 r.

ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI.

JAŚNIEJ SŁOŃCA

עכט נור אין אריגינעלע שאכטעל
בעמערקונג! זאפראווע אויף דער
נואג ארבייטען מיר נישט.
ווארפט זאלכע אב
אלס פאלשע סחורה

בילדער — ראהמען
אהז! אויספערקויף א גרויסע פרייזען-רעדוקציע!
איך בעזיץ אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון
סטיל-, אוואל- און לייסטען-ראהמען
ראהמען צו גארדינען פון 3 זל. און
קינסטל. פארטרעטען פון יעדער פאטאגראפיע פון 10 זל.
בילדער פון בעקאנטע מאלער
ספעציעלע איינראהמונג פון בילדער
SKŁAD OBRAZÓW i RAM
Roma Spokojna
Łódź, Piotrkowska 13
דאס בעזוכען מיין בילדער-אטעליר פערפליכטעט נישט צו קויפען.

GARAŻ obszerny, nadający się również na **skład**, poszukiwany zaraz.
Wiadomość: telefon 128-02.

קליינע
אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

ראקאלען

א צימער מיט א בעזונדערען איינגאנג פארטער געבענד נאוואמייסקא איז צו פארמיטען געאייניגט פאר געשעפט, צו ערפאהרען ביי ניימאן פלאץ וואלנאשטשי 8.
1177

ענגעל צימער מיט בעזונדערן איינגאנג צו פערמיטען צו שלאפען, ווסכאדניא 19 ביי זענדעל.
1225

פריוע פאסטענס

עס ווערט געזוכט א מעדעל פון 15 יאהר אין דער ווירטשאפט פילסודסקיעגא 54 ג. 16.
1217

פערשידענעס

עס ווערען געזוכט פון זאמאגע קוואליפיצירטע פרעסערס אויף פראלניע ארבייט סטאלע, ווי אויך שניידער-געזעלען. — מעלדען זיך: „Wygoda" נארוטאוויטש 13.

Motory

na 3000 volt, **30**, **20** koni mechanicznych (fabr. A. E. G. i Pöge) i szereg mniejszych nisko napięciowych motorów okazyjnie do sprzedania.
Inż. J. Reicher i Ska
Południowa 28, tel. 21-000.

לעכער און געהאלדריסטען פון דאמען-און-הערען-גאדערדאבען ווערן קונסטליך, און נישט צו דערקענען אין ארדנונג געמאכט צו זעהר ביליגע פרייזען. נארוטאוויטש לודקאן 12 (נייע גאס) אין דער קונסטשטאפעריי.
1224

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej na imię Abram Blank na Zł. 15.— z dn. 14/II 1927 r. za Nr. 1203.

כשר לפסח
אויף יום-טוב
עמפפעלט דער ג׳ קונדשאפט דאס וויין געשעפט און דעליקאטעסען
„Victual"
Piotrkowska 64 TEL. 112-35
ספעציאל. פאלעסטינער כרמל-ווינען, מעדהר און אלערט שפירט.

בעקאנמאכונג: פראו קעניגשטיין, די היילערין פון בלאז-קראנקהייטען, נירען און אנדערע קראנקהייטען פון ציגעלגאס 37, וואוינט יעצט פיעטריק. 197.

ס׳איז פערלוירען געווארען פרייטאג אויף וואסכאדניא גאס א שווארצער לאקירטער דאמען-טאש. מ׳בעהט זעהר דעם ערליכען פינדער דאס געלד זיך צו האלטען, נאר אפגעבען געגען בעלוינונג די איבריגע זאכען, וואס האבען זיך דארט געפונען צו יאקובאוויטש זאוואדזקא 14 טעל. 147-76.
1221

פרויען און מענער ווערען געזוכט צו פערקויפען אויף ראטעס א קאלאניאל-ארטיקעל פון ערשטען געברויך. געווינערטע פעדריינסטען. „Altin" פיעטריקאווער 66, לינקע אפיציע, 2. איינגאנג

DYREKCJA
Kolei Elektrycznej Łódzkiej,
Spółki Akcyjnej,

podaje niniejszem do wiadomości, że z dniem 1-go kwietnia 1934 roku ceny biletów terminowych zostaną obniżone w następujący sposób:

I. Bilety normalne imienne:

a) miesięczne ze Zł. 30.— na Zł. 22.50
b) kwartalne „ „ 85.— „ „ 65.—

wobec czego skasowana zostanie jednocześnie sprzedaż biletów ulgowych za pośrednictwem różnych instytucyj, zrzeszeń i związków.

II. Bilety ulgowe imienne — wyłącznie dla wojskowych w stanie czynnym oraz dla urzędników państwowych i komunalnych, które te bilety wydawane będą tylko za okazaniem urzędowych legitymacyj:

a) miesięczne ze Zł. 20.— na Zł. 17.50
b) kwartalne „ „ 57.— „ „ 50.—

Sprzedaż biletów normalnych (kat. I) odbywać się będzie w Kasie Kolei Elektrycznej Łódzkiej, Sp. Akc. w Łodzi przy ul. Tramwajowej No. 6, oraz w biurze Wagons Lits-Cook w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej No. 64, zaś biletów ulgowych (kat. II) — wyłącznie w Kasie Spółki.

Sprzedaż biletów bezimiennych została skasowana.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען
ציגעלניאנא 17, טעל. 174-15
נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

אויערן, נאז און האלז-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11–2 און פון 5–8 אוונט.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8–2 נאכמ.

זיכערע הילף און א רפואה!
אהן אפעראציע, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, ביי מענער, פרויען און קינדער, אלערארט קאליקעס פון גוף, הויקערס אהן פיס און הענד.

ביגבלייענדע פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט אריין אין דעם ביס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער פלאנדריג און שטערבליך. ספעציעלע גומענע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט היילען שנעל און בעזונדערן; זיכער דעם שווערסטען און פערעלטערסטען ברוך, אויף פאר הויקערס, לייענגען (ביין-שווינדזוכט) ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאטפיס, קינסטליכע גומענע פיס און הענד, ווי אויך ספעציעלע ארטאפעדישע באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציע.

אכטונג!
זייט דעם 1-טען אקטאבער 1933 ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט / 30-יעהריגע פראקטיק און פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! שטאפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.
ערמעסיגטע פרייזען!

דאנקזאגונג.
זיים א סך יאהרען האב איך געליטען אויף א ברוך, און קיין שום ברוך-פאס איז נישט אימשטאנד געווען זי איינצוהאלטען און מיר צו לינדערן מיינע שמערצען און פון בעווען פערצווייפלם. היינט א דאנק דעם גרויסען ספעציאליסט ה׳ דיר. י. ראפאפארט ארטאפעד אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, איז מיר דער ברוך נישט בלויז געווארען איינגעהאלטען, נאר אינגאנצען אויסקורירט, פאר וועלכעס איך דריק דערמיט אויס מיין הערצליכסטען דאנק.
(9)
(—) ל. סאלאמאנאוויטש, לאדז, זשידאווסקא 29.

א פריילעכען יום-טוב אין נייע שיך!

2654-23
א בעקוועמער קינדער-שיכעל אויף א פאסעקל פון ברוינעם באקס.
Nr. 29-33 זל. 9.—
פון לאקיר „ 7.—
Nr. 29-33 „ 9.—
6.-

3622-22
דויערהאפטיג קינדער-האלב-שיכעל פון ברוינעם באקס אויף א שטארק לעדערנער זויל
Nr. 35-38 זל. 12.—
9.-

9875-03
סאמעטענער פאנטאפעל אויף א פאסעקל אדער א טשוגלענקא פורבעלקעס זל. 6.—
7.-

1675-32
פאנטאפעלקעס אויף א פאסעקל פון קאלבס-באקס, שפיץ באפוצט, שווארץ אדער ברוין.
פון לאקיר זל. 14.—
12.-

1937-00
מאליר שיכעל אויף א גומי-זויל, אונבאדינגט נויטיג אויף די זומער-בלאטעס.
12.-

8637-20
א גאנצען טאג אויף די פיס אויף די נארמאלקעס אהן דער מינדעסטער אנשטרענגונג. די עמפפעהלען מיר פאר די, וועלכע שטעהען בעת דער ארבייט אדער פאר די, וועלכע ליבען בעקוועמע שיך.
P. 12 NORMALKI
19.-

שטרימפ און שקארפעטען פאר הערען, דאמען און קינדער צו יעדען שיך פון 30 גר. אן ביז 6 זל.
גאראנטירטע קוואליטעט!
רייכער אויסוואהל פון קאליארען און מוסטערן!
ביליגסטע פרייזען!

Bata

וועלענדיג אקעגענקומען די ברייטע מאסען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין דער איצטיגער שווערער קריזיסער צייט, צו קענען זיך

אפשערן אויף יום-טוב
פולשטענדיג אומזיסט
האט דער אייגענטימער
פון ערשטקלאסיגען פריזיער-אנשטאלט
וואס עקזיסטירט פון יאהר **1915**
אויף פילסודסקיעגא 72
ה׳
מאריץ לובאבינסקי
בעשלאסען איבערצוגעבען אין רשות פון דער אדמיניסטראציע „**ביילער פאלקסבלאט" 120 טאלאנען**, אויף צו פערטיילען צווישען די מיטב עדיערפטיגע יודען פון אונזער שטאט.
די אדמיניסטראציע פון „נ. פאלקסבלאט" וועט ארויסגעבען **זונטאג**, דעם 25 מערץ ד. י. פון 10 פריה ביז 3 נאכמ. 120 אזעלכע טאלאנען, און יעדער, וועמ עס וועט בעקומען אזא טאלאן, וועט זיך קענען אין משך פון מאנטאג-דינסטאג אפשערן פולשטענדיג אומזיסט אין דער ערשטקלאסיגער פריזיער-אנשטאלט פון ה׳ לובאבינסקי אויף פילסודסקיעגא 72.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

„ניַיער פּאָלקסבלאַט“

„דער ייד אלס ראַסען=שענדער“

נייע אונגעהויערע נבלה פון א נאַצי=פּאָרנאָגראַף

דערוועלבער פערלאַג פון דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּאַרטיי, וועלכער האָט בשעתו געהאַט אַרויסגעגעבן דאָס בערי׳המטע בוך „יידען זעהען דיך אָן“ פון ד״ר לערס (אין בוך זענען געגעבן געוואָרען שענדליכע כאַראַקטעריסטיקעס פון די גרעסטע יודישע פּערזענליכקייטען, ווי איינשטיין, וואַלטער ראַטענוי און פיל אַנדערע, מיט אַזעלכע בעמערקונגען ווי „זיך נישט געהאַנגען“, „שוין געהרגעט“ א. א. וו. האָט איצט אַרויסגעגעבן אַן אַנדער ווערק אונטער׳ן נאָמען „דער יידע אַלס ראַסענשענדער“. דער מחבר פון דעם בוך איז אַ געוויסער ד״ר קורט פּליטשקע, געווידמעט איז דאָס בוך דעם בעקאַנטען יוליוס שטרייכער, אַט דעם אכזר און יודען-פרעסער אין בוכשטעבליכען זין פון וואָרט. ווען עס איז אין די ערשטע אַפּריל-טעג פון פאַריגען יאָהר אָנפּערטרויט געוואָרען די אָנפיהרונג מיט דעם יודען-באָיקאָט, ווען די יודען זענען געשטאַנען אין דער גרעסטער סכנה ממש אויסגעשאָכטען צו ווערען (די געפאַהר איז אייגענטליך נישט פאַריבער).

קיין שום קראַנקע פאַנטאַזיע איז נישט אומשטאַנד אויסצוטראַכטען דאָס, וואָס עס שרייבט דער בייער מנובל וועגען יודען. דאָס בוך איז אַ זאַמלונג פון פּאָרנאָגראַפישע געמיינסטע פאַנטאַזיעס פון אַ משוגענעם, אויפ׳ן עראָטישען באָדען, מאָרדלוסט, פערבונדען מיט סעקסועלע פערקריפּלונגען פון א קראַנקען זענען דאָ אויסגעמישט איניינעם. און פונקט ווי דער טעקסט, אַזוי איז אויך די אילוסטרירונג פון דעם בוך, דאָס איז אַ זאַמלונג פון ראַפינירט פּאָרנאָגראַפישע בילדער. דאָס אַלץ האָט דעם ציל צו שענדען דעם ייד און צו דערוועקען געגען איהם די נידריגסטע אינסטינקטען. דער „געגענאַנגריף“ שרייבט וועגען דעם בוך, אַז עס וועט גאָר קיינער נישט וועלען גלויבען, אַז עפּעס אַזוינס איז געדרוקט און אַרויסגעגעבען געוואָרען און דאָס איז אַן אָפיציעלען פערלאַג פון אַ פּאַרטיי.

די יודען, קינדער פון טייוועל, זענען געבוירענע שענדער פון דער ראַסע.

דער ייד, ווערט געזאָגט אין דעם בוך, האָט אַ גירינקייט וועלכע ער קאָן נישט איינשטילען, צו שענדען נישט יודישע מיידלעך און פרויען און אַראָפּצושלעפּען זיי אין זומפּ פון זיין אויסגעלאַסענער תאווה“.

ווייל די יודען האָבען אַ געמיינזאַמען ציל: צו פערגיפטען די פעלקער פון דער ערד, דאָס געשעהט דורך געשלעכטס-פערקעהר.

„די יודישע ראַסע איז די הויפּט טרעגערין פון געשלעכטס-קראַנקהייטען צווישען די פעלקער, וואָס מען דאַרף גאָרנישט בעוואונדערען ביי זייער טירישער תאווה און ביי זייער אויסגעלאַסענעם לעבען“.

אַזוי ווי אָבער די יודען קאָנען נישט אַליין אָנשטעקען אַלע פעלקער, הגם זיי בעמיהען זיך זעהר, האָבען זיי ערפונדען דעם האַנדעל מיט מיידלעך און פרויען, און דורכ׳ן דאָזיגען האַנדעל דערגרייכען זיי זייער פּלאַן אָנצושטעקען די וועלט.

געגען אַזאַ אונגעהויערער געפאַהר מצד די יודען איז דאָ נאָר איין מיטעל, און דאָס איז די אויסראָטונג. ווי שיין איז עס געווען אין מיטעל-אַלטער, ווען דער קערפּערליכער פערקעהר צווישען יודען און נישט יודען איז פערווערט געווען אונטער בעדראָהונג פון טויט-שטראָף (אָדער אַמעריקע, וואו מ׳לינטשט די נעגערס).

פאַר׳ן דייטשען פאָלק דאַרף מען דעריבער שאַפען אַ ראַסען שוץ-געזעץ. אין דעם געזעץ דאַרף די ראַסענשענדונג בעשטראָפט ווערען מיט טויט, אַזוי ווי פריהער. בעמליך מיט טויט דורך הענגען.

נאָך דער דאָזיגער טעאָרעטישער איינלייטונג גייט אַ „פּאַכמענערישע“ שטודיע וועגען תלמוד. פער רופענדיג זיך אויף אַ צווייטען גאון פון די נאַציאָנאַל סאָציאַליסטען, דעם בעקאַנטען אַלפרעד ראָזענבערג, שרייבט דער מחבר פון בוך, אַז דער תלמוד איז „אַ האַנדבוך פון דער גרעסטער אויסגעלאַסענקייט“, אַ פּראַקטישער ראַטגעבער, ווי אַזוי מען זאָל די בלאָנדע מיידלעך פערנאַרען צווערשט אין אַ קאָנדיטאָריי, כדי זיי באַכדעם צו שענדען. די צוגעגעבענע צאָהלרייכע אילוסטראַציעס וועלען אָהן ספק געוואַלדיג הויבען דעם טיראַזש פון דעם בוך. דאָרט זעהט מען, ווי אַ ראַבינער בעשיוערט יודען אויפ׳ן תלמוד, אַז זיי וועלען אַלע פעלקער פון דער ערד דעמאָראַליזירען און פערגיפטען. מ׳זעהט, ווי יודען אין קינא, אין אויטא, אין דער פאַבריק, אין ביוראָ, אין קאַבינעט פון רעסטאָראַן — אומעטום האָבען זיי נאָר איין זאָרג, ווי אַזוי צו פערפיהרען בלאָנדע מיידלעך. די מיידלעך זענען צומייסטענס אָדער גאַנץ, אָדער האַלב-נאַקעט, די יודען האָבען קרומע נעז, שוואַרצע געקרייזעלטע האָר, זענען ענליך צו מאַלפּעס. די ערשטע אילוסטרירטע אויסגאַבע פון תלמוד!

עס בלייבט אויפצוקלערען אַ פראַגע: ווי אַזוי האַנדלען, לויט די אָנווייזונגען פון תלמוד, די „רעפאָרם-יודען“, וועלכע האָבען קיינמאָל דאָך קיין תלמוד נישט געלערנט? איז דער ענטפער, אַז דער גייסט פון תלמוד גייט איבער בירושה.

„זיי זויגען איין דעם גייסט פון תלמוד מיט דער מילך פון דער מוטער, זיי טראָגען דעם גייסט פון דור צו דור און לעבען אין דעם גייסט בעוואוסטזיניג אָדער אונבעוואוסטזיניג. ער איז איבערגעגאַנגען צו זיי אין פלייש און אין בלוט“.

איצט קומט דער פּראַקטישער טייל. די הויפּטשטאָט פון יודישען פערברעכערישען גייסט איז, ווייזט אויס, נירענבערג. ווייל דאָרט זענען פאָרגעקומען כמעט אַלע בעשריבענע פאַלען. אַזוי, צום בײשפּיל, האָט דער ייד לויס שלאָס אין נירענבערג „יאָהרענלאַנג געשענדעט יונגע בלאָנדע מיידלעך. ער פלעגט זיי אויסטון, בינדען, שלאָגען, און אויסבריענען זיי אויפ׳ן לייב די אָנפאַנג-בוכשטאַבען פון זיין נאָמען“.

צו דעם פאַל ווערט צוגעגעבען אַ געהעריגע אילוסטראַציע.

די אַנדערע נירענבערגער יודען שענדען אויך אַלע, זייענדיג געטריי דעם געזעץ פון תלמוד. דער ייד אַטאַ מייער פלעגט זייגע קרבנות קרייציגען (עס קומט אַן אילוסטראַציע, ווי אַזוי ער פלעגט עס טון).

די יודען, ווערט געזאָגט אין דעם בוך, געהערען צו אַ ראַסע, וועלכע האָט אין איהרע אָדערן מאַנגאָל- און נעגער-בלוט. עס פרעגט זיך אַלזאָ, ווי אַזוי קומט דאָס בלוט איב׳ם בלוט פון דער בלאָנדער פרוי? ווען זי האָט אַ קינד, איז די זאַך פערשטענדליך. אָבער דאָס געזעץ וועגען ראַסען-פעראַט זעהט פאָראויס אַ שטראָף פאַר געשלעכטס-פערקעהר אַפילו אין דעם פאַל, ווען עס איז נישטאָ קיין בע. פרוכטונג. ווייל אויך אין דעם פאַל ווערט די אַרישע פרוי פערגיפטעט דורך דעם בלוט פון ייד.

דאָ קומט אַ „וויסענשאַפטליכע“ געבויע אויפקלערונג ווי אַזוי עס פאַסירט די פערגיפטונג, אָבער די אויפקלערונג איז אַזעלכע, אַז מיר האָבען נישט די דרייסטקייט זי צו ברענגען אויף די שפּאַלטען פון אונזער צייטונג. דער מחבר פיהרט אויס „וויסענשאַפטליך“, אַז עס איז גענוג די אַרישע פרוי זאָל האָבען אַ פערקעהר מיט א יודע און עס זאָל שוין פון איהר טראָגען א „ריח פון ייד“.

און דאָ מוז מען מאַכען פאָלגענדע בעמערקונג. עס האַנדעלט זיך דאָ נישט וועגען אַ ווערק פון אַ משוגע-געוואָרענעם אַנהענגער פון שטרייכערען. דאָס גאַנצע בוך איז פשוט אַן אַנטוויקלונג פון די טעאָריען וועגען יודען, וועלכע זענען אַרויסגעזאָגט געוואָרען איז היטלעריס בוך „מיין קאַמפּף“. אין היטלערס בוך געפינען מיר די געשיכטע פון דעם „שוואַרץ-האָריגען יודישען בחור, וועלכער לויערט שעהנלאַנג מיט אַ טייוולאַנישער פרייד אויפ׳ן פּנים אויף דעם נאַאיווען בלאָנדען מיידעל, וועלכע ער שענדעט מיט זיין בלוט, כדי צו צושטערען די פערהאַסטע ווייסע ראַסע“. דער מחבר מאַכט היטלער׳ן אין אַ פאַרזיכטיגער פאָרם דעם פאָרוואורף, פאַרוואָס ער האָט צוליב טאַקטישע טעמים, יערענפאַלס צייטווייליג, אָפּגעשטעלט די פיזישע אויסראָטונג פון די יודען.

ה׳ פּליטשקע און אָהן אַ שיער אַנדערע פּליטשקעס קאָנען זיך נישט דערוואַרטען די מינוט, ווען „יודען-בלוט פון מעסער שפּריצט“, טאַקע בוכשטעבליך.

לעבעדיגע ערד פאַר לעבעדיגע דורות

יעדעס מאָל ווען איך טראַכט וועגען אוסישקינען, שווימט מיר אויף אין זכרון אַ שוין עטוואָס פערנעפעלטער מאָמענט פון פאַר צוואַנציג יאָהרען אויף דעם 11-טען ציוניסטישען קאָנגרעס אין וויען. דער שעהנער גרויסער זאַל שטעהט אין שטורם פון אַן אָוואַציע, וועלכע לאָזט זיך גאָרנישט איינשטילען. עס נעהמען אין איהר אָנטייל אַלע דעלעגאַטען און דאָס גאַנצע פּובליקום פון געסט און צושויער. העכער צעהן מינוט האָט דער קאָנגרעס-זאַל געשטורעמט מיט אַזאַ עלעמענטאַרער פרייד, אַז נאָך היינט פיהל איך די דאָזיגע היץ, וואָס איך די טויזענדער הענט אויפגעהויבען אין דער הויך. ווי פאָהנער, וואָס פלאַטערען אין טריאומף. אויף די טריבונע איז געשטאַנען אַ ברייטפּלייציגע געשטאַלט, אויסערליך קאַלט, ווי נישט איהר וואָלט געהערט די דאָזיגע אָוואַציע. די כוואַליעס פון דער אָוואַציע-שטורם זענען אַלע ווילדע אַראָפּגעפאַלען. און האָבן זיך ווידער וואָס-אַמאָל העכער אויפגעהויבען, ווי זיי וואָלטען זיך געוואָלט אָנשלאָגען אָן דעם מאָנומענטאַלען, פערגליווערטען ווי מיט אַ שטאָהלערנער פערביסענקייט געהאַרטעוועטען געזימס פון דער דאָזיגער געשטאַלט.

אויף דער טריבונע איז געשטאַנען אוסישקין דער 50-יעהריגער. ער האָט דאַן גראָד מיטגעטיילט דעם בעשלוס צו גרינדען די העברעאישע אוניווערזיטעט אין ירושלים, און געמאָלדען וועגען דער ערשטער גרעסערער געלד-שפּענדע פאַר דעם צוועק.

אין 20 יאָהר אַרום, אויפ׳ן 16-טען קאָנגרעס, ביים פּרעזידיום-טיש, איז ווידער געזעסען אוסישקין. דער קאָפּ שטאַרק בעשיט מיט זילבער, אויפ׳ן פּנים אַן אויסדרוק פון מידקייט, איז ער געזעסען שטיל, ווי ער וואָלט זיך צוגעהערט צו די טריט פון דער צייט, וועלכע רוקט אונבאַרמהמנותדיג די יאָהרען פאָראויס.

ווי דורך טרעהרען האָט ער געקוקט אויף דעם קאָנגרעס-זאַל, פון וועלכען עס איז געפלאָסען צו איהם דאַנקבאַרקייט, ליבע און פערעהרונג. ער איז דאַן געוואָרען 70 יאָהר אַלט. אפשר איז אין יענעם מאָמענט זיין געדאַנק געלאָפען צוריק איבער דעם גרויסען וועג פון זיין לעבען, אפשר האָט ער געטראַכט וועגען יענע שעה׳ן פון ביטערניש, וואָס דאָס לעבען און די אַרבייט פאַר׳ן ציוניזם האָבען איהם נישט בעקאַרגט?

גרויס איז דאָס ווערק פון זיין לעבען. קיינער נישט ווי ער קאָן וועגען זיך זאָגען, אַז דער דעוויז פון זיין לעבען איז געווען — די טאַט. ער פעראַכטעט די פראַזע. ער בויט כסדר אָהן אויפהער. יעדעס יאָהר, יעדען חודש, יעדען טאָג, אַזוי זינט 50 יאָהר. ער האָט זיך תמיד געהאַלטען ווייט פון דער פּאָליטיק, אָבער מיט אַ גרענעצלאָזער ליבע האָט ער געבויט דאָס פאָלק פון אינעווייניג אַרויס. זיין יעדער געדאַנק, זיין יעדער שעה איז געווען און איז געווידמעט דער צוריקגעווינונג פון דעם וואָס איז דער קוואַל פון אונזער שרעקליכסטער טראַגעדיע: דער מאַנגעל אין ערד. עס וועט קומען אַ צייט, ווען מ׳וועט קאָנען אין דער פולער מאָס אָפּשאַצען דעם טיפען מלוכהשען געדאַנק, וואָס לעבט אין דער גאַנצער טעטיגקייט פון אוסישקינען אַרום דער צוריקגעווינונג פון דעם פערלוירענעם ערד באָדען.

איצט זאָלען מיר בעעהרען דעם האָריגען גרויסען ייד. מיר זאָלען דאָס טאָן דורך בעפרייען פאַר די קינפטיגע דורות אַ נייעם שטח ערד, וואָס וועט טראָגען זיין נאָמען: כ פ ר א ו ס י ש ק י ן.

אוסישקין פערלאַנגט פאַר זיך גאָרנישט. לאָמיר אויס דאַנקבאַרקייט צו איהם לכבוד זיין יוביליאום ערפילען זיין דראַנגענדען און וואַרענדען רוף: ערד, ערד, ערד.

לאָמיר איהם שטעלען אַ דענקמאָל פון העכער טייערסטען, איידעלסטען, וואָס פעהלט אַממייסטען דעם היימלאָזען פאָלק, אַ דענקמאָל פון לעבעדיגער ערד, וואָס זאָל זיין בעשטימט פאַר לעבעדיגע-דורות...

ד״ר י. שוואַרצבאַרד

די פרישע באָיקאָט-כוואַליע געגען יודען

א מעשה מיט א צייטונגס=אַרטיקעל

די נייע אַנטי-יודישע באָיקאָט-אַקציע, וועלכע איז אונטערגענומען געוואָרען דורך די נ. ס. האַגאָ (נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע האַנדווערקער און געווערבעטרייבענדע) שפּרייט זיך איבערן גאַנצען לאַנד און נעהמט אָן אַ גאָר גרויסען מאַסשטאַב. אין די גאַסען פון נירענבערג זענען אַרויסגעהאָנגען ריזיגע פּלאַקאַטען און טראַנספּאַראַנטען מיט אויפשריפטען: קויפט נישט ביי יודען! פאַר די יודישע געשעפטען זענען אויפגעשטעלט געוואָרען באָיקאָט-וואַכען. אין די הונדערטער-טויזענטער צייטונגען פערשפּרייט פלוגבלעטער מיט דער אויפשריפט: ווער עס קויפט ביי יודען איז אַ פערראַטער פון דייטשען פאָלק!

אין הילדעס-היים פאָהרען אַרום איבער די גאַסען גרויסע מעבעל-וואָגענס, וועלכע זענען בעקלעבט מיט פּלאַקאַטען: אונזער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטיש פּראָגראַם שטעלט פעסט, אַז נאָר אַזעלכע, וואָס האָבען אין זיך דייטש בלוט געהערען צום דייטשען פאָלק. יודען קאָנען נישט זיין קיין דייטשען, קויפט נאָר ביי דייטשען!

אין האַנאָווער זענען די טראָטואַרען אין פיל ערטער פון צענטער שטאָדט בעקלעבט מיט אויפשריפטען: קויפט נישט ביי די יודען!

אין גונצענהויזען, בייערען, זענען אין פיל ערטער אין יודישע געשעפטען אויסגעהאַקט די שויפענסטער און פיל יודען זענען אַטאַקירט און געשלאָגען געוואָרען.

די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע אָרגאַניזאַציע אין נירענבערג פערשפּרייט אַ ספּעציעלען ביולעטין געווידמעט דער באָיקאָט-אַקציע. דער ביולעטען האָט אויף דער ערשטער זייט די אויפשריפט: ווער עס קויפט ביי יודען, דער פערדינט מען זאָל איהם אויפהענגען! אַלע יודען זענען פערברעכער!

ווייטער איז בעקאַנט, אַז די נ. ס.-האַגאַ אין האַמבורג האָבען געגרינדעט אַן אַנטיסעמיטישען בונד.

חוץ איינגיגע גלייכגעשאַלטעטע בלעטער האָבען אָנגעוויזען, אַז די רעגירונג איז נישט דערפאַר, אַז און ווירטשאַפטליכען לעבען זאָל אַריינגעטראָגען ווערען דער ראַסען-עלעמענט, זענען מצד דער רעגירונג נישט אָנגענומען געוואָרען די מינדעסטע מיטלען, כדי אָפּצושטעלען די ווילדע העצע אויפ׳ן ווירטשאַפטליכען געביט. עס איז אויך נישט קיין שום אויסזיכט, אַז די רעגירונג זאָל אין דער צוקונפט אונטערנעהמען וועלכע עס איז נישט מיטלען געגען דער באָיקאָט-און העצע-כוואַליע.

כאַראַקטעריסטיש פאַר דער שטייגענדיגער כוואַליע פון אַנטיסעמיטישער העצע איז דער פאָלגענדער פאַל, וועלכער האָט פאַסירט אין דאָרטמונד.

די „האַגענער צייטונג“, וועלכע איז אַמאָל געווען אַ דעמאָקראַטיש בלאַט, האָט אָפּגעדרוקט אַן אַרטיקעל וועגען דער געשיכטע פון די יודען אין האַגען. די אויספיהרונגען פון אַרטיקעל זענען נישט געווען קיין אַנטיסעמיטישע. די בעציהונגען צווישען יודען און קריסטען, ווערט געזאָגט אין אַרטיקעל, זענען שטענדיג געווען געבויט אויפ׳ן פּרינציפּ פון געגענזייטיגער אַכטונג. אין אינטערעס פון דער ווייטערדיגער פרידליכער ענטוויקלונג פון דער שטאָט ליגט, אַז די בעציהונגען זאָלען אויך געהן אין דער זעלבער ריכטונג.

די דאָזיגע אויספיהרונגען האָבען אַריינגעבראַכט ממש אין אַן אַנפאַל פון משוגעת דעם היטלעריסטישען אָרגאַן פון דעם געביט „די וועסטפעלישע לאַנדעס-צייטונג“. די צייטונג איז אַרויס מיט א וואַהנזיניגער יודען-העצע. נאַציאָנאַליסטען, ס. אַ. מענער, שרייבט דאָס בלאַט, איהר, וועלכע האָט געקעמפט געגען יודישער עקספּלאָאַטאַציע, געגען יודישער פרעכהייט, געגען יודישער פאָלקספאַהרזשטונג, וואָס זאָגט איר צו די דאָזיגע פּעטש, וועלכע ווערען אייך געגעבען? מיר קאָנען נאָר זאָגען, אַז מענשען וועלכע זענען פעהיג צו שרייבען אַזעלכע זאַכען, ווי די דערמאָנטע, זענען די גרעסטע פערהעטער פון דייטשלאַנד און זיי וועלען מוזען טראָגען אַלע קאָנסעקווענצען פאַר זייער האַנדלונג. אַזוי ווי די אויפרעגונג פון דער האַגענער בעפעלקערונג געגען דער „האַגענער צייטונג“ איז אונגעהויער גרויס, ערוואַרטען מיר, אַז דער פּאָליציי-פּרעזידענט זאָל אונטערנעהמען די נויטיגע שריט.

און עס איז ווירקליך געקומען צו אַ דעמאָנסטראַציע פאַר דער רעדאַקציע פון דער „האַגענער צייטונג“. דער אָבערבירגערמייסטער פון דער שטאָט האָט פאַר דעם המון געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט געזאָגט, אַז די בירגער דאַרפען לייענען די וועסטפעלישע לאַנדעסצייטונג און דאַן וועלען אַזעלכע זאַכען נישט פּאַסירען.

די „וועסטפעלישע לאַנדעסצייטונג“ איז אויסערגעוועהנליך בעפרידיגט, וואָס זי האָט בעקומען נייע אַבאָנענטען (פ. ט.)

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בייטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פּרייזען.

פערשידענע בראנזשעס, וועלכע האבען שאנסען זיך צו ענטוויקלען אין א״י

(רייזע־איינדריקען)

פון פ. קארנאווסקי

אידער איך וועל צוטרעטען צו ערקלערען, וועלכע פראדוקטען האבען גוטע שאנסען אין א״י וואלט איך אויך געוואלט בעטאנען אז יעדע איבערפראדוקציע איז אומבעדינגט אן אומגליק פאר דאס אלטביילאנד און אלע לייכטזיניגע, וועלכע וועלען זיך דערמיט נישט רעכענען, איז אויסערדעם וואס זיי וועלען אונטערגראבען די עקזיסטענץ פון די ביז־איצטיגע פעראנענע פירמעס, וועלען אליין ווערען אומגליקליך, דאבי וועלען זיי טענות האבען נישט צו זיך, נאר צו א״י.

ארץ ישראל איז פאר דער וועלט א אימפארטלאנד און פאר מאנופאקטור איז א״י א דומפינג־לאנד וואוהין מען שיקט סחורות צו די ביליגסטע פרייזען און א שוץ־צאל וועלכער זאל שיצען די היימישע אינדוסטריע געגען דומפינג איז נאך דערווייל נישטא. די איצטיגע באוול־פאבריקלעך אין א״י לעבען גאנץ פיין, אבער קיין גליקען מאכען זיי נישט. איך קען אויך א פאל, וואס א לאדזער יוד האט פריהער געבראכט אין „בני ברק״ איינציגע האנד־וועב־שטוהל, באלד דעם איז ער געקומען קיין לאדז געזעסען איניגע חדשים איז לאדז זיך אויסגעלערנט ארבייטען אויף מעכאנישע שטוהל און איז צופרידען. דאס ביסעל סחורה וואס ער ארבייט אויס פערקויפט ער צו אראבער. און אין ירושלים. דאס איז אבער אלץ די רייד פון איינצעלנע פאבריקלעך מיט וועבער שטוהל און די אראבער זאלען זיין אזעלכע קאנסומענטען, דען פאר אייראפעער וואס וואוינען אין א״י איז אזעלכע סחורות צו פרימיטיוו ווייל עס פעהלען נאך די מאדערנע אפרעטורען.

ארטיקלען, אין וועלכע מען פיהלט א דוחק אין א״י זענען פאלגענדע: צעמענט, דער בעדארף פון צעמענט אין א״י איז אזא, אז מען דארף די פראדוקציע פון אנ׳ערך 4000 ארבייטער, פארלויפיג ארבייט נאר איין פאבריק „נשר״ מיט 700 ארבייטער. „נשר״ בויט נאך א פאבריק מיט א פראדוקציע פון 1000 ארבייטער. וועלכע קאנען דערקען קוים א העלפט פון דעם בעדארף פון צעמענט אין א״י. דער רעשט ווערט אימפארטירט. אבער א יושר וואלט געווען דעם אימפארטירטען קוואנטום צו דעקען מיט תוצרת הארץ. דאבי איז די געאלאגישע, אטמאספערע, און קאמוניקאציע־בעדינגונגען זעהר גינסטיגע אין א״י פאר צעמענט. דער א״י־צעמענט ווערט גערעכענט פאר איינעם פון דעם בעסטען אין דער וועלט. צעמענט איז דאך שווער אין געוויכט און ביליג אין פרייז. דער פראכט פון פערפאקען פון א ווייטען ים־טראנספארט איז דאך נישט ביליג. קאן מען ביי דעם ארטיקעל גוט פערדינען. טראץ דעם וואס עס איז נישטא קיין שוץ־צאל. און דאבי קאן מען בעשעפטיגען איניגע טויזענד ארבייטער און פערבעסערען דעם פאסיווען האנדעלס־בילאנס. עס זענען דא שאנסען אז דער בעדארף פון צעמענט זאל זיך פערגרעסערען אין א״י דאדורך ביז יעצט האט מען געבויט אין ירושלים נאר פון שטיינער און נישט פון צעמענט, ווייל דעם בוי מיט צעמענט ברויכט מען פיל וואסער, און ירושלים האט געהאט צו ווייניג וואסער אפילו צום הויז־געברויך, יעצט פיהרט מען דורך די צענטראלע וואסערלייטונג פון ראס אל עין (ראש אל עין) ביז ירושלים און דער הייזער־בוי וועט זיך אנהויבען מיט צעמענט, ווייל אזא בוי געהט שנעלער, איז שטארקער און קאסט ביליגער.

טוריסטען־אפטיילונג
ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע
ארדענט איין
טוריסטען־רייזעס
קיין ארץ־ישראל
מיט דער שיף „פאלאניא״ וואס געהט אב פון קאנסטאנצא יעדע 2 וואכען.
די נאהנטסטע גרופען פאהרען אב:
דעם 2־טען און 16־טען אפריל.
טוריסטען, וואס פאהרען צום מזרח־יריד, בעקומען ספעציעלע הנחות און דארפען נישט איינלייגען קיין קויציע.
אינפארמאציעס און איינשרייבונגען אין ציוניסטישען ביורא, שרודמיעסקא 29

עס איז אויך נויטיג איינינע

מאדערנע אייזען־גיסערייען

אין וועלכע מען פיהלט פשוט א הונגער אין א״י. עס זענען דא איניגע קליינע אונמאדערנע גיסערייען, זענען זיי פערווארפען מיט בעשטעלונגען. מאדערן זענען זיי געוויס נישט, און די קאלקולאציע איז ביי זיי זעהר טייער. צו די אייזען־גיסערייען פעהלען אויך די קוואליפיצירטע גיסער און פארמער. גוט וואלטען געמאכט א פופציג חלוצים, וועלכע וואלטען דורכגעמאכט זייער הכשרה, אלס אייזען־גיסער און פארמער. צו דעם צוועק וואלט מען בעדארפט אויסנוצען די יודישע האנדווערקער־שול אויף פאמארסקא גאס אין לאדז.

מעכאנישע ווארשטאטען פאר רעפעראציעס

האבען א סך בעשעפטיגונג אי פאר אינדוסטריע אי אויך ספעציעל פאר אויטאמאבילען, ווי בעקאנט האט א״י די בעסטע שאסעען און דער פערקעהר מיט אויטאמאבילען איז בעדייטענד גרעסער און מעהר ענטוויקעלט, ווי מיט דער באהן.

מעכאנישע רעפעראציע־ווארשטאטען ספעציעל פאר ברונעמס און מאטארען אויף נאפט איז זעהר א גוטע בראנזשע. ברונעמס זענען דא אין די טויזענטער, נאר די ריכטיגע ספעציאליסטען פעהלען, בעהן סעזאן, וואס דויערט 9־8 חדשים און יעדע שעה שפילט א גרויסע ראלע ביי פרדסים, שטייט מען אפ טעג ביז מען רעפארירט א ברונעם.

א צוקער־פאבריק

וואלט געווען ווינשענסווערט און עס וואלט זיך גוט קאלקולירט טראץ דעם, וואס צוקער קאסט אין א״י א העלפט פריין ווי אין פוילען, ווייל די בוראקעס געדייען אין א״י זעהר גוט, זיי זענען גרעסער, האבען א פיינעם געשמאק און זענען זיסער ווי איבעראל.

א פאפיר־פאבריק

איז נאך דערווייל נישטא, און פאפיר ברויכט א״י זעהר פיל.

א מאדערנע האלץ־בעארבייטונגס־פאבריק

פאר מעבעל און בעזונדערס פאר ארטיקלען, וועלכע מען ברויכט צום הייזער־בויען, ווי פענסטער־ראהמען און טירען. אויך קעסטלעך פאר פאמעראנצען, א״י בויט זעהר פיל און מען בויט א גאנץ יאהר, ווייל דער ווינטער איז א״י איז א יארעמער. דער בעדארף אין מעבעל איז אויך זעהר גרויס, ווייל די בעפעלקערונג פערגרעסערט זיך דורך אימיגראציע, און די צאהל חתונות איז אויך זעהר גרויס.

א פאבריק פון קאמגארן און גוטע שטרייך־גארן פאר מענער

פון א 15־קארטשטיהל, צווירנעריי מיט אפרעטור, האט די בעסטע אויסזיכטען אויף ערפאלג. ווייל אויך די שטאטישע אראבער קליידען זיך אייראפעאיש, קאפיטאלען זענען דא אין א״י לרוב, און די אויסגערעכענטע בראנזשעס מיט מאדערנע מאשינען און גוטע פאכלייט קאנען לייכט קריגען שותפים מיט געלד.

פאלגענדע אינדוסטריען זענען נאך אקטועל: א האדאווליע פון יונגע שעפסעלעך ספעציעל פאר קאראקול, די פאכלייט זענען דא איז א״י און די קאלקולאציע איז א גוטע. די בראנזשע שלעפט נאך זיך אנדערע אינדוסטריען, ווי סארטירעריי, פארבעריי, און דער עקספארט, אין דער גאנצער וועלט. בעצאהלט זיך גוט.

בוימער פון ריצינאייל, אויסערדעם, וואס דאס איז א וועלט־ארטיקעל, און געהט אין גרויסע מאסען, ציהט די בראנזשע נאך זיך נאך די זיידען־אינדוסטריע, דען אויף די בלעטער ענטוויקלען זיך די זיידען־ווערימלעך. עס זענען דא אין א״י געגענדען, וועלכע זענען קלימאטיש, ספעציעל פאסענד צו דעם. צוהילף [illegible] ספעציאליסטען, וואס לערנען אויס די ארבייט בחנם.

וואס דייטשע יודען טוהן
צו פערגעסען אביסעל די צרות
ווי יודען אין בערלין אמוזירען זיך. — קאפעס יודישע און געמישטע. — ווען א יוד טאנצט מיט א דייטשקע. — יודישע טאנץ־זאלען, וואס געהערען צו קריסטליכע אייגענטימער

(א בריף פון בערלין)

דעם ערשטען האלבען יאהר, זינט היטלער איז ארויף אויפ׳ן בענקעל, האט זעלטען ווער פון בערלינער יודען א לאך געטאן, אזוינס איז קיינעם אין קאפ נישט געלעגען און אויפ׳ן זינען נישט ארויף, פאר קיין געלד האט מען נישט געקענט זעהן קיין יודישען שמייכעל. ווען מען פון אייערע בעקאנטע איהר האט נישט געטראפען זענען זיי אלע געגאנגען מיט פערחמארטע פנימער. מען האט גלייך דערקענט אז יעדער טראגט זיין פעקעל ביי זיך און פאר זיך. מען האט שוין פערשפארט צו פרעגען, איהר האט זיך אליין גלייך אנגעשטויסען, אז א גרויסער אומגליק איז געשעהען. עס איז נישט געווען וואס צו לאכען.

נאר מ׳זאל נישט געפרובט ווערען צו וואס מ׳קאן געוואוינט ווערען. א האלב יאהר אומעט אין קומער האט פאר בערלינער יודען געקלעקט. די אלגעמיינע לאגע האט זיך קנאפ־וואס פערענדערט, מאנכע יודען האבען נאך געהאט גענוג צו זינגען און צו זאגען, ביי איינעם זענען גאר נאהענטע מענשען געוועזען פערשיקט אין קאנצענטראציע־לאגער; ביי יענעם האט מען לויט׳ן „אריער־געזעץ״ אוועקגענומען דאס רעכט צו ארבייטען; צו אן אנדערען האט מען זיך סתם געטשעפעט, א.א.וו. די צרות און זארגען הערען נאך נישט אויף.

אבער ארומגעהן שטענדיג פערחושכט און פערצרהט, האט אויך קיין צוועק נישט, מיט דעם וועט מען זיך נישט העלפען און די לאגע נישט פערבעסערן. פרעהען וועלען זיך נאר די שונאים, הערענדיג, אז די יודען הויבען מעהר נישט אויף דעם קאפ. אזא פערגעניגען טאר מען זיי נישט פערשאפען, ווי עס איז נישט ביטער אויפ׳ן הארצען, דארף מען זיך נישט פאלען — כאטש נאר אויף צו להכעיס די שונאים.

און בערלינער יודען זענען ביי זיך אביסעל פערזיכערער און מונטערער געווארען, דאס האט מען אנגעזעהן אפילו אויף די פנימער. אין הארצען האט דאך קיינער נישט געקאנט אריינקריכען אז בעקאנטע האבען זיך געטראפען אויפ׳ן גאס, האט איינער דעם אנדערן געוויזן א פרעהליכערע מינע. קיין גוטס האט מען סיי־ווי נישט געהאט זיך צו דערצעהלען. טא זאל עס כאטש זיין א גוטער פריינדליכער בליק, וועק מיט דער איביגער מרה־שחורה.

אויף אזא ארט האבען בערלינער יודען בעקומען ביסלעכווייז מעהר מוט. מען האט זיך שוין פערגינען אריינצוגעהן אין א קאפע־הויז, געגאנגען איז מען מעהרסטענס אין אזא וואס געהערט צו א יודען. דא איז מען פארט צווישען אייגענע. אלע געסט זענען אויסשליסליך יודען. אמאל אין א נאר־ווינע קומט אויך אריין א „אריער״, א קריסט. דאס מוז שוין זיין א גרויסער יודען־פריינד. צו וואס האט אזעלכער נויטיג צו זיצען צווישען יודען? ער שטערט אבער קיינעם נישט. זאל ער זיך זיצען געזונטערהייט מעהר נישט, וואס אפטמאל פאלט א פערדאכט אמער איז דער דאזיגער „אריער״ אן אונטערגעשיקטער שפיאן, וואס וויל דא „אויסשמעקען״ אלץ ארומקוקען און אויסהארכען. פאר אזעלכע מוז מען זיך שטארק היטען. דאס גלעזעל קאווע וועט שוין דעם יודען, וואס זיצט נעבען איהם, נישט איינגעהן. אונבעמערקט [illegible] שארט זיך דער יוד ארויס פון קאפע.

דערפאר איז שוין זיכערער צו זיצען אין אן אלגעמיינעם קאפע, וואו דאס פובליקום איז געמישט. דאס הייסט, אריער און נישט־אריער. דא דארף מען זיך טאקע היטען פאר שפיאנען, אנגעבער און דילטורים גלייכען. געהן טאקע מאנכע יודען ליבערשט אהער. דא פיהלט מען זיך אויך נישט אזוי אפגעזונדערט פון דער ארומיגער וועלט. נישט־ווילענדיג דערמאהנט מען זיך נאך אין יענע אלטע גוטע צייטען, ווען מען האט נאך נישט געהאט קיין אהנונג וועגען „אריערקייט״, „ראסיזם״ און דער שווארץ יאהר ווייס, ווי נאך דאס הייסט.

און אז די מוזיק גיט א שפיל, פערגעסט מען אמאל גאר אן אלץ, און מען לאדט איין א בלאנדע „אריערקע״ צום טאנץ. צוערשט איז מען ביי זיך נישט גאנץ זיכער, טאמער זאגט יענע אפ און וועט נאך אויסזידלען פאר די חוצפה פון א יודען צו וועלען איצט געהן טאנצען מיט אן׳ארישער דייטשקע! דעמסטמאל איז מען דאך אן אויסגעפאטשטער פאר אלעמענס אויגען! אזא מין קוועקלעניש דויערט אבער נישט לאנג, איינמאל מוז מען דאך פרובירען, זאל זיין, וואס וועט זיין.

און זעהט נאר, ס׳געהט א גאנג. ביידע, די אריערקע און דער נישט־אריער, דרעהען זיך שוין ארומגענומענערהייט אין קאראהאד, פונקט ווי היטלער וואלט גאר אויף דער וועלט נישט געווען. וואס מיר ראסע, ווען מיר ראסע! זי, די אריערקע, זאגט גאר צו איהר יודישען טאנץ־פארטנער: אוי: ווער וועט מיר א דעה זאגען מיט וועמען איך זאל טאנצען? דער לאמער און הינקעדיגער געבעלס איז פאר מיר נישט קיין קאוואלער! צו איהם מוז מען האבען א קופערנעם יצר־הרע! אזא ווי דו, א שווארץ לאקיגער, און סאמעט־אויגיגער געפעלט מיר! איי, די נאציס קוקען אויף דעם קרום? איז דווקא!

איז נאך גוט, ווען דער יוד האט אנגעטראפען אויף אזא דייטשקע. נישט אלעמען אבער גליקט אפ מ׳מוז דערצו האבען מזל. ווארים גאר אפטמאל אז די צום טאנץ איינגעלאדענע דייטשקע איז א גרויסע אנטיסעמיטקע, און אזא פאל פאלט דער טאנץ אויס באקאם. קיין פרייד וועט דער יוד יענעם אוונט מעהר נישט האבען. עס וועט זיין ביי איהם א פערשטערטער פערגעניגען.

וואס זשע טוען די יודישע יוגענט אין בערלין, ווען זי וויל אומגעשטערט אריינכאפען א טענצעל? איך בעדערפעניש אזא איז דאך אהן צווייפעל פאראן. איין מאל אדער צוויי מאל א וואך מוז מע כאטש ארויסשלאגען די טרויעריגע געדאנקען פון קאפ. מען מוז אויך א ביסעלע פערגעסען די קלאגענישען און פלאגענישען, וואס קומען טאג־איין טאג־אויס, עס ווילט זיך אביסעל לוסטיג זיין, זיך פערגעסען אין די צרות.

די דאזיגע שטימונג האבען ריכטיג אפגעשעצט אלערליי קלוגע אונטערנעהמער, געשעפטסלייט צווישען זיי אויך קריסטען, און זיי האבען זיך א נעהם־געטאן איינצוארדנען ספעציעל יודישע טאנץ־לאקאלען. דא, הייסט עס, וועלען יודען זיך בעקוועמער פיהלען. זיי וועלען זיין צווישען אייגענע. זאלען זיי זיך משמח זיין. וויפיל זייער הארץ גלוסט. נאר אז א יודישער בחור ברענגט מיט אהער א שיקסע, איז אויך קיין ביז נישט, אזא איז זיכער מעהר נישט־אריש ווי אריש. דא ווערט דאס נישט אזוי שטרענג גענומען, ווי ביים „קולטור־בונד פון די דייטשע יודען״, דארט אז מ׳וויל געהן צו א פארשטעלונג מוז מען זיך צוערשט רעגיסטרירען, צי מען איז טאקע א יודיש קינד, אויב חלילה נישט, לאזט מען נישט אריין, און פארוואס? ווייל געבעלס וויל עס נישט האבען. און זאגען זאגט מען, אז ער האט מורא טאמער וועלען די קריסטען זעהן ווי יודען שפילען בעסער טעאטער און וועלען מעהר קיין חשק נישט האבען צו געהן צו לאנגווייליגער נאצישער פארשטעלונג...

אין די יודישע טעאטערס מוז מען זיך, אלזא, רעגיסטרירען צו ווייזען, אז מען איז א יוד; אין די יודישע טאנץ־זאלען פאדערט מען ביי קיינעם נישט ער זאל זיך רעגיסטרירען. איין טאנץ־זאל הייסט „פראנקא״ דאס מיינט: פראנק און פריי פאר יעדען איינעם. מעהר נישט, וואס עס קאסט דערנאך א פאר מארק...

אין די יודישע טאנץ־זאלען געהט עס צו ווי ביי א יודישער שמחה: צוערשט קומט דער בדחן, דאס איז א קאבארעט־מאן, וואס זאגט אן די קומענדע נומערן. דערביי מאכט ער א פאר וויצען. מעהר פרעמדע אידער אייגענע. צווישען די אבער איז קיין איינער נישט אויף אן אקטועלער טעמע. וועגען דער געזעלשאפטליכער ארדנונג אין היטלערס „דריטען רייך״ טאר מען א ווארט נישט ארויסריידען. דאס שמעקט מיט קאנצענטראציע־לאגער. אט האט איינער אנגעהויבען רעדען וועגען סטעריליזאציע האט ער אויסגעפיהרט, אז מיינען מיינט ער נישט אנדערש, ווי סטעריליזירען, מאכען מאכט־לאז דעם יודישען דלות, דערביי האט ער מעהר אין זינען געהאט זיין אייגענעם...

דער עולם לאכט פון דעם מאן׳ס וויצען, כאטש זיי זענען נישט ניי, מען האט זיי שוין לאנג געהערט דער מאן קען אויך בעסערע וויצען. אבער אזעלכע גיט איבער איין יוד דעם אנדערן שטילערהייט.

דערנאך הויבט זיך אן דער טאנץ, און אלץ אויפ׳ן יודישליכען שטייגער; מען טרעט נישט זעלטען ארויף אויף יענעמס פיס, אדער ריכטיגער געזאגט: הינער־אויגען, פערבייסט די געליטענע די ליפען און טאנצען ווייטער. מ׳וואלט שוין וועלען טאנצען אויף היטלערס קאפ, דערווייל, איידער־וואס־ווען, טאנצט מען אזוי זיך, אבי אריבערשטופען די שלעכטע, ביטערע צייט פאר יודען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, איז אין א טייל פון די דייטש־יודישע צייטונגען אוועק א דיסקוסיע, צי האבען שוין יודען נישט קיין אנדער פלאץ, וואו זיך צו אמוזירען, סיידען אין טאנץ־זאל. און די דיסקוסיע האט זיך פערענדיגט מיט דעם, אז מ׳האט געפונען א היתר. מ׳מעג, דאס איז מעהר צוליב עקאנאמישע אורזאכען. מ׳האט ארויסגעווארפען אזויפיל יודישע מוזיקער און קינסטלער פון די פלעצער, וואו זיי זענען געווען בעשעפטיגט, וואס זאלען זיי איצט טון? זיי ווילען דאך אויך מאכען א לעבען. ביי די נאצישע גוים זענען פאר זיי מעהר קיין אויסזיכטען נישטא. מוזען זיי אלזא אנקומען צו יודען, פיל פון זיי בעקומען ארבייט אין די יודישע טאנץ־לאקאלען, וועלכע מאכען די בעסטע געשעפטען, ס׳איז נעמליך א פאקט, אז צו פארשטעלונגען אהן טענץ קומען היגע יודען ווייניגער. ווי ווען ס׳איז מיט טענץ. און מיט אזא פאקט מוז מען זיך שטארק רעכענען, וויבאלד די עקזיסטענץ פון מעהרערע יודישע קינסטלער איז דערפון אפהענגיג.

אויב אזוי, איז דאס אמוזירען זיך גאר פערבונדען מיט א מצווה. פון אזעלכע מצוות האבען בערלינער יודען שטענדיג געהאלטען און האלטען אויך איצט.

ס׳איז אויך קיין וואונדער נישט, וואס אלע מאנטאג און דאנערשטאג ווערען אויפגעמאכט נייע יודישע טאנץ־לאקאלען. די אייגענטימער זענען מייסטענס עכטע אריער. זיי ווילען, זאגען זיי, אויך בעטייליגען אין יודישער מצווה... ווארים קיין אויסגעשפראכענע נאציס זענען זיי נישט. זיי זאגען זיך נישט אפ פון א יודישען געשעפט, אבי מ׳קען עפיס דערביי פערדינען.

קומט טאקע אויס, אז אין אלע יודישע טאנץ־זאלען פון בערלין טאנצט מען נאר א מצווה־טענצעל.

אלזא, בערלינער יודען אמוזירען זיך בלויז דערפאר, ווייל אז זיי, אז די יודישע קינסטלער, געהט נישט גוט, און אז מ׳פערדינט נאך דערביי א מצווה׳לע איז אודאי רעכט.

מ. גאראן.

רעכט און לעבען

יורידישע בײלאַגע פון „נײעם פאָלקסבלאַט"

שטראַפליכע פעראַנטוואָרטליכקייט

פאַר איבערטרעטעז די פאַרשריפטען װעגען געז. פערזיכערונג

אײַז און אויסמעלדונגס־בעשטימונגען

אַנ'אונטערנעהמער, וועלכער פערזיכערט נישט אין פאַרשריפטליכען טערמין, אַ צוגענומענעם אַרבייטער אין געזעלש. פערזיכערונגס־אַנשטאַלט (אובעז־פּיעטשאַלניע) ווערט פערמשפּט צו אַ געלד־שטראַף אין דער הויך פון פינף הונדערט זלאָטעס. דיזעלבע שטראַף דראָהט אויך פאַר איבערטרעטען די אַנדערע מעלדונגס־פאַרשריפטען די שטראַף מעסט אויס די פערזיכערונגס־אַנשטאַלט.

כדאי צו בעמערקען אַז לויט די אַלטע געזעצען וועגען קראַנקען־קאַסעס איז אין אַזעלכע פאַלען אַנגעוואָנדען געוואָרען אַ שטראַף — כפל, רעכנענדיג אַלס יסוד דעם בעטרעפענדען ביטראַג פאַר דער גאַנצער צייט פון דער איבערטרעטונג.

נישט אמת'ע פּרטים און דערקלערונגען

פאַר אַנגעבען אין די מעלדונגען, אויסצאָהלונגס רשימות, אָדער אין די צוגעשטעלטע דער פערזיכערונגס־מאָסדות אויסצוגען נישט ריכטיגע פּרטים, פאַר פערטיילען נישט אמת'ע דערקלערונגען אָדער פאַר אָפּזאָגען זיך בכלל צו געבען די געפאָדערטע דערקלערונגען, דראָהט דעם שולדיגען אונטערנעהמער אַ געלד־שטראַף אין דער הויך פון דריי טויזענד זל.

די שטראַף זענען בערופען אויסצומעסטען די פערזיכערונגס־אָרגאַנען.

אַראָפּציהען אַ גרעסערן ביטראַג

אַנ'אונטערנעהמער וועלכער ציהט אַראָפּ ביים אויסצאָהלען שכירות אַנ'אַרבייטער לטובתן פערזיכערונגס־אַנשטאַלט מעהר ווי די בעשטימונגען זעהען פאָר קאָן ווערען פערמשפּט צו אַ געלד־שטראַף ביז פינף הונדערט זלאָטעס. אַ חוץ דעם מוז ער צוריקגעבען דעם אַרבייטער די אומגעזעצליך־גערעכענטע סומע.

אויך אין דעם פאַל אונטערליגט דאָס משפט דעם ענין די פערזיכערונגס־אָרגאַנען

נישט פּינקטליך אײַנצאָהלען דעם אַראָפּגעצויגענעם פון אַרבייטער ביטראַג

אין פאַל, ווען אַנ'אונטערנעמער צאָהלט נישט איין אין בעשטימטען טערמין דעם אַראָפּגעצויגענעם פון אַרבייטער טייל ביטראַג לטובתן פערזיכערונגס־אַנשטאַלט דראָהט איהם אַ געלד־שטראַף אין דער הויך ביז 3 טויזענד זלאָטעס אָדער אַרעסט ביז 3 חדשים, אַ חוץ דעם מוז ער בעצאָהלען די סומע צוזאַמען מיט ציגזען.

די שטראַף מעסט אויס דאָס אַרבייטס־געריכט.

צווינגען צו רעזיגנירען פון פערזיכערונגס־רעכט

אויב אַנ'אונטערנעמער צווינגט אונטער דער דראָהונג פון קינדיגען סון פאָסטען אָדער אויף אַנדערע אופן אַנ'אַרבייטער, אַז ער זאָל רעזיגנירען פון זיין רעכט צו ווערען פערזיכערט אין פערזיכערונגס־אַנשטאַלט אָדער אָנצוגעבען פאַלשע פּרטים בנוגע זיין שכירות, ווערט ער פערמשפּט צו אַ געלט־שטראַף ביז 3 טויזענט זלאָטעס אָדער אַרעסט אויף אַ טערמין ביז 3 חדשים.

די שטראַף מעסט אויך אין דעם פאַל אויס דאָס אַרבייטסגעריכט.

---

* * *

די אויסגערעכענטע סאַנקציעס ווערען אַנגעוואָנדען אויסשליסליך לגבי אונטערנעהמער, פאַר וועלכע ס'ווערען אין די פאַלען אויך אָנערקענט די לייטער פון אַרבייטס־פּלאַץ, אויב זיי זענען נישט די אייגענטימער, וויבאַלד פון די לייטער לאָזט זיך אָבער די געלט־שטראַף נישט אויסמאָהנען, קאָן מען זי אויסמאָהנען פון אייגענטימער.

די אויסגערעכענטע שטראַף ווערען פערעלטערט נאָכן אָפּלויף פון 3 יאָהר.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

אַ פרושיכאָרניע מוז אויך ווערען פערזיכערט אין געזעלש. פערזיכ. אַנשטאַלט

דער פליכט צו פערזיכערן אַ דינסט אין געזעלש. פערזיכערונגס־אַנשטאַלט איז נוגע נישט בלויז די פאַלען, ווען די דינסט וואוינט צוזאַמען מיט דער משפחה פון בעל־בית, נאָר אויך דאַן, ווען זי וואוינט אַנדערשוואו און קומט בלויז צו דער אַרבייט אויף אַ גאַנצען טאָג, אויף אייניגע שעה אין טאָג, אויף אייניגע טעג און אפילו אויך בלויז אויף איין טאָג אין דער וואָך.

נאָכמעהר: אויב אַזאַ פרושיכאָדניע איז בעשעפטיגט גלייכצייטיג אויף אייניגע שטעלען, מוז מען זי אויף יעדער שטעל בעזונדער פערזיכערען.

עקסמיסיעס

אפילו אַ שותף פון אַ קלענער חלק נישט געטיילט הויז האָט אויך רעכט צו עקסמיטירען אַ לאָקאַטאָר.

— — — — — — —

נישט פאַראַן קיין עקסמיסיע אויף אַ בעשטימטען טערמין, אויב דאָס געריכט פעראָרדענט אַנ'עקסמיסיע איז עס אויף אייביג.

פערבייטען אַ געלד־שטראַף אויף אַרעסט

אויב עמיצער ווערט פערמשפּט צו אַ געלד־שטראַף און מ'קאָן נישט פון איהם די בעטרעפענדע סומע אויסמאָנען צוליב אָרימקייט, טוישט דאָס געריכט, וואָס האָט דעם פּסק־דין אַרויסגעטראָגען אין דער ערשטער אינסטאַנץ אויס די געלד־שטראַף אויף אַנ'ענטשפּרעכענדען טערמין אַרעסט.

אין אַזאַ פאַל קאָן דער פערמשפּטער זיך ווענדען אין געריכט מיט אַ מאָטיווירטע בקשה, אַז מ'זאָל איהם דאָס אויספיהרען די שטראַף אָפּלייגען.

פערעלטערקייט פון וועקסעל־חובות

נישט בלויז דאָס ערקלערען אַ בעל־חוב אַנ'אומפעדלאַטש, נאָר אפילו אויך דאָס ערטיילען עמיצען די הנחה פון אָפּלייגען די צאָהלונגען — נאַדזאָר) שטעלט אָפּ דעם לויף פון די פערעלטערטקייט טערמינען פון די אויסגעשטעלטע וועקסלען אין משך פון דער גאַנצער צייט, וויפיל די דערמאָנטע הנחה דויערט.

אַ וועקסעל־חוב ווערט פערעלטערט לגבי דעם אויסשטעלער נאָכ'ן אָפּלויף פון 3 יאָהר, רעכענדיג פון טאָג, ווען ר'איז געווען צאָהלבאַר, אומאָפּהענגיג פון אומשטאַנד, ווען דער וועקסעל איז אַריינגעפאַלען אין די הענד פון איצטיגע בעזיצער.

אינדוסטריע־שטייער־בעשטימונגען

אויב איינער, וועלכער איז צוגעצויגען געוואָרען צו צאָהלען אינדוסטריע־שטייער, דערקלערט, אַז ר'האָט געצליך נישט געפיהרט קיין שום אונטערנעהמונג אָדער נישט אויסגעפיהרט קיין שום שטייערבאַרען בערוף, טאָר נישט די שטייער־מאַכט זיין רעקורס פריהער ענטשיידען, כל־זמן זי שטעלט פאַר איהם בעווייזען, אַז די אויסמעסטונג איז געווען יאָ בעגרינדעט.

דער כלל איז נוגע נישט בלויז אומזאַץ־שטייער, נאָר אויך אַ פּאַטענט.

קוועסטיאָנירטע ריכטיגקייט פון געשעפטס־ביכער

אין פאַל, ווען ס'פעהלען אויף טייל פּאָזיציעס בעווייזען (רעכנונגען, פראַכטען א.א.וו.) איז די שטייער־מאַכט בערעכטיגט די האַנדעלס־ביכער נישט צו אָנערקענען פאַר פאָרשריפטמעסיגע.

די שענסטע און מאָדערנסטע הערן־היטען

איגלענדישע און אויסלענדישע, ווי Hückel און אַנדערע

פון די נייעסטע פאַסאָנען און קאָלירען עמפּפעהלט

צום זומער־סעזאָן

די גוט־בעקאַנטע פירמע

Wolf Belchatowski

12 פּיעטריקאָווער 12

טעל. 216-59

ביליגע קאָנקורענץ־פּרייזען! רעעלע בעהאַנדלונג!

נײַע צירקולאַרען

דערלויבענישען אויף נייע בנינים

די אַלטע בוי־געזעצען האָבען פאָרגעזעהען פאַלגענדע בעשטימונג אויב עמיצער האָט דערלאַנגט אַ בקשה וועגען אַנ'ערלויבעניש אויפצובויען אָדער איבערצובויען עפּעס אַ בנין און אין משך פון דריי וואָכען איז איהם נישט צוגעשיקט געוואָרען קיין אָפּזאָג האָט דאָס געהייסען אַז די בוי־מאַכט האָט דערויף געגעבען איהר הסכמה, און דער פּעטענט האָט שוין בלויז אויף דעם סמך אַליין געמעגט אָנהייבען די פּראָיעקטירטע אַרבייטען.

איצט קלערט אויף דאָס איננערן־מיניסטעריום אַז די נייע פערפליכטענדע בוי־געזעצען זעהען אַזאַ כלל נישט פאָר. ממילא קומט אויס אַז קיום דערלאַנגט איצט איינער אַ בקשה וועגען אַנ'ערלויבעניש אויפצובויען אָדער איבערצובויען אַ בנין, אומאָפּהענגיג פון אָפּגעלויפענעם טערמין, טאָר פריהער נישט אונטערגענומען ווערען קיין שום בוי־אַרבייטען, כל זמן די דערלויבעניש איז נישט דערהאַלטען געוואָרען.

דער אריער־פּאַראַנראַה

ר. איזראַעל

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

68

פאַר בעהמען זענען כסדר געמאַכט געוואָרען באַנקעטען, און ער איז געלויבט געוואָרען אין טאָג אַריין. בעהמען אַליין איז אויף די דאָזיגע באַנקעטען און אויפגענומען געוואָרען ווי אַ פערמשפּטער. ער האָט דערפיהלט אַז מען דערהויבט איהם זעהר הויך, און אַ ליאַהדע מינוט וועט מען איהם פון דער דאָזיגער הויך אַראָפּוואַרפען אַזוי אַז ער וועט זיך מעהר נישט קענען אויפהויבען. וואָס העכער מען וועט איהם דערהויבען אַלץ טיפער וועט מען איהם אַראָפּוואַרפען, ער האָט געמיינט אַז אָט, אָט. יעדע מינוט וועט פערעפענטליכט ווערען דער דאָקומענט וועלכען עס האָט אונטערגעשריבען דעם געהיימניס־פולען מאַן. ס'זענען אָבער אַוועק טעג און טעג און קיין שפּור פון דעם מאַן איז נישט געווען, קיין שום אַנצוהערעניש וועגען דעם וואָס איז פאַר געקומען. ער האָט זיך שוין געוואָלט צוגעוואוינען צו דעם געדאַנק אַז דאָס אַלץ איז געווען אַ שרעקליכער שפּאַס פון עמיצען אָבער בעהמעס געוויסען האָט זיך נישט געקענט בערוהיגען, ס'האָט איהם כסדר געגעבערט:

— ביין, דיין סוף איז נאָהענט, מעהר וועסטו זיך נישט אַרויסדרעהען...

אַממייסטען האָט בעהמען אינטערעסירט דאָס פערשוואונדען ווערען פון העלען, מאַקע דעמזעלבען אָוונט ווען העלען האָט געזאָלט קומען צו איהם אין שטוב אַריין און ווען אַנשטאָט איהר איז געקומען דער מאַן אין דער שוואַרצער מאַסקע. איז העלען ערגעץ אַוועקגעקומען? ער האָט זיך געריכט זי צו טרעפען צוזאַמענגענס אין דער פאַבריק, דאַסמאַל, האָט ער גערעכענט, וועט זי האָבען די טריומפירענדע מינע, דאַסמאַל וועט זי קענען איהם שטעלען בעדינגונגען, ווייל ער איז געווען איבערצייגט אַז זי איז אין בעזיץ פון דעם דאָקומענט וועלכען ער האָט אויף אַ צוואַנגס־אופן אונטערגעשריבען דעם געהיימניספולען מאַן. אַ גאַנצע נאַכט האָט ער דערמאַלט פערבראַכט אין דער גאַס, ביז ער האָט שוין דערלעבט די צייט ווען ער האָט געקענט געהן אין דער פאַבריק אַריין, ווי איבעראַשט איז ער אָבער געוואָרען, ווען ער האָט העלען אין דער פאַבריק נישט געטראָפען. דאַסמאַל האָט ער זיך נישט געווענדעט צו איהר פאָטער. נישט געהערט מיט אַזאַ חוצפה־דיגען טאָן ווי אַמאָל, ער האָט אפילו אָפען נישט געוואָלט וועגען דעם פרעגען און ער האָט געוואַרט ביז מ'וועט איהם אָנפרעגען און אַזוי איז טאַקע געווען. דעמזעלבען טאָג האָט אָנגעקלונגען האַנס פאָן האַמערשטיין.

— איך האָב געוואָלט רעדען מיט מיין טאָכטער — האָט דער לייטענאַנט געזאָגט.

— לײדער איז איצטער טאָכטער הײַנט נישט געקומען צו דער אַרבייט.

— איך ווייס נישט, וואָס דאָס איז, האָט לייטענאַנט האַמערשטיין געזאָגט. פאַר אייך מוז איך זיך אַראָפּרעדען דאָס האַרץ, מייך העלען איז שוין ווידער נישט אין דער היים. איך ווייס נישט וואָס פאַראַ טייוועל עס האָט זי אַרומגענומען. וועד ער שטייט הינטער איהרע פּלייצעס.

ווען בעהמע וואָלט דאָס געהערט אַנ'אַנדער מאָל, וואָלט ער געוואוסט וואָס צו ענטפערען, ער וואָלט גלייך אָנגעוויזען אויף פּריצין. און וואָלט געוואוסט ווי אַזוי אויף פּריש צו פערפיהרען אַ נייע אינטריגע, איצט האָט ער מורא געהאַט צו האָבען פיינד, ער וואָלט געוואָלט, אַז אויב די גאַנצע געשיכטע וועט אַרויסקומען, זאָל ער האָבען וואָס וועניגער שונאים, און פּריצי איז דוקא געווען אַנ'ערנסטער שונא, וועלכער האָט זיך איהם געקענט אָקעגענשטעלען ווי אַ גלייכער מיט אַ גלייכען, נאָך מעהר איצט ווען ער האָט געהאַט געגען איהם אַזאַ מעכטיג געווער, ווי דעם דאָקומענט וועלכען ער האָט אונטערגעשריבען.

— וואָס פאַראַ עצה קאָן איך אייך געבען, האָט בעהמע געענטפערט. ס'וועט גאָרנישט העלפען, העלען איז מעהר נישט קיין קינד, זי איז אַ זעלבסטשטענדיגער מענש און טוט שוין וואָס זי וויל, לאָזט אָפּ, הער לייטענאַנט האַמערשטיין, בעסער וואָלט געווען ווען איהר זאָלט זיך אין גאַנצען נישט מישען אין דעם ענין. קיין אומגליק האָט זיכער מיט איהר נישט פּאַסירט...

— דאָס איז אמת, הער לייטענאַנט בעהמע, איך האָב מיר שוין דאָס לאַנג געטראַכט אַז מ'מוז, ווען איך האָב לאַניג געטראַכט. אָבער פון דער אַנדערער זייט דאַרף איהר פערשטיין, אַז זי איז מיין איינציג קינד... און מיין פרוי וועט דאָס אַלץ נישט אויסהאַלטען.

— איך בעדויער אייך זעהר, אָבער מען דאַרף האָבען מוט און כאַראַקטער איבערצוטראָגען אפילו דאָס גרעסטע אומגליק.

דער ענין מיט העלענס פערשוואונדען ווערען האָט זיך נישט געענדיגט. דערהאַלטען אין געהיים, וויפיל מ'האָט דאָס געוואָלט בעהאַלטען האָט זיך דאָס נישט אייגגעגעבען, און אין קלייבעם שטעטעל האָט מען זיך גלייך דערוואוסט וועגען דעם און מ'האָט דערצעהלט פון מויל צו מויל די שרעקליכסטע זאַכען אויף דער דאָזיגער טעמא, פערשטייט זיך אַז דאָס האָט נישט געבראַכט קיין פּוצען דעם פּלאַץ־קאָמענדאַנט לייטענאַנט האַנס פאָן האַמערשטיין, פון דער צווייטער זייט האָט מען אויך דערצעהלט אַז אין דער גאַנצער געשיכטע איז אויך פערמישט דער לייטענאַנט בעהמע, דאָס האָט זיך גענומען דערהפּון וואָס די בעאַמטע פון דער פאַבריק האָבען זיך אין געוויסער מאָס אַנגעשטויסען דערויף אַז די בעציהונגען פון בעהמען צו העלען זענען נישט קיין גלייכגילטיגע.

קאָנקרעט האָט אָבער קיינער נישט געוואוסט וואָס דאָ איז פאָרגעקומען. העלען איז נישט געווען און ווי אַ שטיין אין וואַסער אַריין.

ווען דער ענין איז שוין געוואָרען אָפען און אַלע האָבען שוין וועגען איהם גערעדט האָט האַנס פאָן האַמערשטיין שוין נישט געהאַט וואָס צו פערלירען און ער האָט אָנגעווענדעט אַלע זיינע גרויסע איינפלוסען און פערבינדונגען, כדי אויסצוגעפינען זיין טאָכטער. נישט קוקענדיג אויף דער אויסגעצייכענטער אָרגאַניזאַציע פון דער דייטשער פּאָליציי און בעזונדערס פון די שטורם־לייט, האָט זיך נישט איינגעגעבען צו געפינען קיין שום שפּור פון העלען, האַנס פאָן האַמערשטיין האָט רעזיגנירט.

— זי איז אין אויסלאַנד, האָט ער דעצידירט. בישטאָ מעהר וואָס צו זוכען, און וואָס זיך מיט איהר צו אינטערעסירען. בלויז די פרוי האַמערשטיין האָט געיאָמערט און געקלאָגט. מ'האָט איהר וועקגענומען איהר איינציג קינד. זי וואָלט שוין בעסער געוואָלט דערפיהרען פון דער קאַריערע פון איהר מאַן נאָר מ'זאָל איהר צוריקגעבען איהר טאָכטער.

(פאָרטזעצונג קומט).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 25 מערץ

ט ניסן תרצ"ד

זון-אויפגאנג 5.33
זון-אונטערגאנג 5.45

„אנאנימע פאבריקאציע"
שטעלונג פון די רעגירונגס-פאקטארן לגבי דעם ענין

(פרעסע-קאמוניקאט פון דער לאדזשער האנדעלס- און אינדוסטריע-קאמער)

די רעגירונגס-פאקטארן אין די פארזאמען פון דעם לאדזשער וואיעוואדע, ה' האוקע באוואק און דירעקטאר פון דער לאדזשער פינאנץ-קאמער, ה' קארסקי, האבען זיך באכ'ן בעקענען זיך מיט די אנשויאונגען און דעזידעראטען, וואס די ווירטשאפטליכע ספערען האבען צוגעשטעלט מכוח די מעטאדען פון בעקעמפען די אנאנימע טעטיגקייט אויף דער אינפארמאציע-קאנפערענץ, וואס איז פארגעקומען דעם 21. מערץ ה. י. — האבען מיטגעטיילט די פארשטייער פון דער לאדזשער האנדעלס-אינדוסטריע-קאמער וועגען דער שטעלונג, וואס די ענטשפרעכענדע מאכט האט אנגענומען אין בעצוג צו דעם ענין.

אויפ'ן יסוד פון די דאזיגע אינפארמאציעס טיילט מיט די האנדעלס-אינדוסטריע-קאמער, אז די רעגירונגס-פאקטארן — מחמת מלוכה-פינאנץ-טעמים און ווירטשאפטליכע וואוילשטאנד — גיבען צו די גרעסטע בעדייטונג דער פראגע און ליקווידירען די אנאנימע טעטיגקייט אין אלע איהרע אופנים, און וועט צו דעם צוועק אנווענדען אלע פארשריפטס-מיטלען, אז די יחידים, וואס ארבייטען לעת עתה אין גאנצער, אדער טיילווייזער פארבעהאלטענקייט, זאלען געצוואונגען זיין צו דערפיהלען זייערע חובות איז שייכות מיט די שטייער געזעצען און מיט די פארשריפטען פון דער סאציאל ערגעזעצגעבונג.

בכדי די דאזיגע אקציע זאל האבען א פעולה וועט די פינאנץ-מאכט זיך האלטען ביים פרינציפ, אז אלע אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען מוזען אין זייערע האנדעלס-ביכער אנגעבען די צושטעלער און אפנעהמער אהן אונטערשיד, צי עס האנדעלט זיך וועגען מזומן אדער קרעדיט-טראנזאקציעס מיט'ן אויס באהם בלויז פון קלייגע לאחדים-פדיונות.

די האנדעלס-ביכער, וואס ענטשפרעכען נישט דער דאזיגער נויטווענדיגקייט פון ארענטליכער סוחר'שקייט, וועלען טראקטירט ווערען אלס נישט ריכטיגע, און אויב די פינאנץ-מאכט וועט זיין אין בעזיץ פון בעווייזען, אז די בוכפיהרונג שטימט נישט מיט דער ווירקליכער זאכלאגע, וועלען די שולדיגע בעשטראפט ווערען לויט די ארטיקלען 280 און 284 פון שטראף-קאדעקס.

אנצוגעבען געגויי די אפנעהמער זענען מחויב סיי די פאבריקאנטען, וואס ארבייטען אויף אייגענער רעכענונג, סיי די וואס ארבייטען פון פרעמדע מאטעריאלען און אויף לוין.

אויף וויפיל עס האנדעלט זיך וועגען שטעמפלען טשעקען, וואס האבען א שפעטערדיגע דאטע אדער די אזויגערופענע פאסט-דאטירטע, האט די פינאנץ-קאמער ארויסגעגעבען א בעזונדערע פעראָרדנונג, די דאזיגע פעראָרדנונג ערלויבט צו רעאליזירען די שטעמפעל-אפצאהלען פון די אויבענדערמאהנטע טשעקען: 1) מיט שטעמפעל-מארקען דורך דעם טשעק-אויסשטעלער, אדער 2) במזומן דורך פעראנגען, וואס האבען רעכט דירעקט צו רעאליזירען די שטעמפעל-אפצאהלען.

* * *

די האנדעלס-אינדוסטריע-קאמער טיילט אויך מיט, דאס לויט די בעקומענע אינפארמאציעס דארף מען זיך ריכטען, אז דאס פינאנץ-מיניסטעריום — געהענדיג אין דער ליניע פון די דעזידעראטען פון דער לאדזשער קאמער — איז גרייט צוצואיילען די ארבייטען מכוח'ן פעראינהייטליכען (סצאלעניע) דעם אינדוסטריע-שטייער אויפ'ן טעקסטיל-געביט.

בייטער-פעראייגען אויף דער נויטיגקייט צו אנהאלטען אן ענערגישען קאמף מיט דער אנאנימער אינדוסטריע, וואס גרייפט אן — לויט זייער מיינונג, — נישט נאר אין די ארבייטער-אינטערעסען, נאר שעדיגט אויך די אינטערעסען פון די מלוכה-פינאנצען. די אנאנימע אונטערנעהמער — מיינען זיי — ארבייטענדיג מחוץ די ראהמען פון די פערפליכטענדע פארשריפטען, בארען אפ די מלוכה-פינאנצען, דעם ארבייטס - פאנד, די סאציאלע פערזיכערונגס-אנשטאלט, און דרייען זיך ארויס אויף כלערליי אופנים פון זייערע צאהלונגס-פליכטען.

די ארבייטער ווידער, ווערען בעשעפטיגט 10 און 12 שעה אין מעת לעת, נישט בעקומענדיג דער ביי בעצאהלט פאר די איבערשעה'ן, נישט פאר דער אורלויב-צייט. די אנאנימע אונטערנעהמער פאסען זיך נישט צו צום צעניק פון קאלעקטיווען אפמאך, וואס פערפליכטעט זיי נישט אלס נישט ארגאניזירטע. די ארבייטער-שכירות זענען דעריבער זעהר קלייגע, און זיי ווערען אפט אויסגעצאהלט אין שוה-כסף.

די אונטערנעהמער אויף דער פראווינץ, אין זגערזש, אלעקסאנדער, פאביאניץ און קאנסטאנטין פערפאכטען פיקטיוו צו די ארבייטער זייערע אונטערנעהמונגען אדער ווארשטאטען, בזה אופן איז זיך דער ארבייטער נישט מחויב צו צאהלען די פערזיכערונגען, און דערמיט זענען די אונטערנעהמער גופא פטור פון איינצאהלען די נויטיגע סטאוועס, און נישט די שטייערען, טראץ דעם, וואס די גאנצע אויסגעארבייטע סחורה איז דעם אונטערנעהמער'ס אייגענס.

דיזעלבע אונטערנעהמער, טרעפט אפט, בעשעפטיגען די ארבייטער צו 24 שעה אויפ'ן מעת לעת סיי מענער, סיי פרויען, און נעהמען צו צו דער ארבייט מינדעריעהריגע.

די דאזיגע אונטערנעהמער ארדנען זיך איין אויף אזא אופן, אז זיי זענען לגבי דער מאכט „אין ארדענונג", בעת פאקטיש זענען זיי אבסאלוט נישט אין ארדענונג.

דער וואיעוואדע ה' האוקע באוואק האט צוגעזאגט דער דעלעגאציע צו פערנעהמען זיך מיט דעם ענין, און דערקלערט, אז באך הייטיגע וואך וועט וועגען דער זאך צונויפגערופען ווערען א קאנפערענץ אין דער וואיעוואדזטווע, אויף וועלכער די דאזיגע זארגען פון די ארבייטער וועלען ענדגילטיג און פאזיטיוו ערלעדיגט ווערען.

מעמאריאל פון די ארבייטער צום וואיעוואדע

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, האט זיך בעטען אין וואיעוואדען-אמט געמאלדען א דעלעגאציע פון ארבייטער-פעראיינען, וועלכע האט איבערגעגעבען דעם וואיעוואדע ה' האוקע באוואק א מעמאריאל וועגען דער אזויגערופענער „אנאנימער אינדוסטריע". אין דעם דאזיגען מעמאריאל ווייזען אן די פאר-

מענער-היטען
צום פריהלינג- און זומער-סעזאן
— ביי —
מ. קאפעלושניק
11-טער ליסטאפאד (קאנסטאנטינער) נאר נומער 8
היטען צו פאסאנירען ווערען אנגענומען
אין מיין ערשטקלאסיגען ווערקשטעל

די לאדזשער אינדוסטרי — און דער פערענדיגטער צאל-קריג מיט דייטשלאנד

(אג) אין שייכות מיט דעם פערענדיגטען צאל-קריג מיט דייטשלאנד האבען מיר זיך געווענדעט צו אייגעם פון די היגע אנגעזעהנסטע פארשטעהער פון ווירטשאפטליכען לעבען, וועלכער האט אונז צווישען אנדערעס ערקלערט פאלגענדעס: דער סוף פון דער צאל-מלחמה מיט דייטשלאנד, בעדייט קודם כל דאס אנקניפען האנדעלס-בעציהונגען מיט א לאנד מיט וועלכען מיר האבען פריהער געמאכט די גרעסטע האנדעלס אומזאצען, איצט זועלען א רייה צווייגען פון דער פוילישער אינדוסטריע צוריקגעווינען א אפזאץ מארק, אנדערש איז אבער די לאגע ביי דער טעקסטיל אינדוסטריע, פאר דעם אויסברוך פון דער צאל מלחמה האט דייטשלאנד בעצויגען פון פוילען רויה-שטאפען און אריינגעפיהרט צוריק פערטיגע ארטיקלען, נאכ'ן אויסברוך פון דער צאל-מלחמה האט פוילען די דאזיגע ארטיקלען נישט בעצויגען פון אנדערע לענדער, נאר האט זיי אליין אנגעהויבען צו פאבריצירען, אויף אזא אופן האט זיך ענטוויקעלט די זאקען, הענדשקעס, גאלאנטעריע און אנדערע אינדוסטריעס.

אין איצטיגען מאמענט, נאכ'ן פערענדיגען די צאל-מלחמה, האבען זיך די דאזיגע אינדוסטריע-צווייגען געפונען אין א פאראדאקסאלע לאגע, ווייל זיי וועלען נישט נאר נישט קענען קאנקורירען מיט דער דייטשער אינדוסטריע אויף די אויסלענדישע מערק, נאר אפילו אין לאנד וועלען זיי זיך נישט קאנען אקעגענשטעלען דער דייטשער אינדוסטריע, ווייל איהר קאנקורענץ פעהיגקייט איז א סך גרעסער ווי פון דער פוילישער אינדוסטריע, די פארשטעהער פון דער דאזיגער אינדוסטריע קוקען דעריבער מיט אונרוהיגקייט אויף דער צוקונפט, מורא האבענדיג פאר דעם געפעהרליכען קאנקורענט.

די דאזיגע מורא איז אבער נישט בערינדעט די האנדעלס בעציהונגען צווישען ביידע לענדער וועלען זיך אהן שום ספק ענטוויקלען, די מאסגעבענדע ספערען בערעכענען אפילו, אז די אומזאצען וועלען שטייגען אויף 20 ביז 30 פראצענט, אבער באר מיט'ן בעדינג אז יעדע פון די מלוכות וועט פערניכערען איהרע עקאנאמישע אינטערעסען דורך דעם סיסטעם פון קאנטינגענטען.

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. סער דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

פון בערעק-יאסעלעוויטש-לעגיאן

(—) מיטוואך אווענד איז פארגעקומען אין לאדזשער אפיצירען-קאסינא א פערזאמלונג, געווידמעט דער ערציהונגס-פראגע פון דער יודישער יוגענד, וועלכע איז איינגעגלידערט אין דעם בערעק יאסעלעוויטש-לעגיאן.

די פערזאמלונג איז געפיהרט געווארען אונטערן פארזיץ פון אנפיהרער פון לאדזשער גארניזאן, גענעראל אלשינא-ווילטשינסקי.

נאכן אויספיהרליכען רעפעראט פון גענעראל אלשינא-ווילטשינסקי האבען גערעדט קאפיטאן סטאוויצקי, פארוטשניק ליבניצקי און דער קאמענדאנט פון לעגיאן, ה' מייזלער. עס איז אויך פעסט געשטעלט געווארען די שווערע מאטעריעלע לאגע פון לעגיאן.

אין דער דיסקוסיע, וועלכע האט זיך ענטוויקעלט, האבען זיך בעטייליגט: פראפעסאר לעווענשטיין, ה' משה עפשטיין, וועלכע האבען זיך אפגעשטעלט אויף דער בעציהונג פון דער יודישער געזעלשאפט צום יודישען זעלנער און פעסטגעשטעלט די גינסטיגע בעציהונג פון דער מיליטער-מאכט. ווייטער האבען גערעדט פראפעסאר פרוינד, ד"ר זילבערשטראם, פראפעסאר באביאצקי א. א.

נאך דער דיסקוסיע איז געוועהלט געווארען א קאמיטעט, וועלכער וועט זיך פערנעמען מיט דער ארבייט, וועלכע איז אויף דער פערזאמלונג אנגעצייכענט געווארען.

אך, די ליבע, די ליבע!..

בלוטיגע טראגעדיע צוליב איפערזוכט

(2) בעכטען 11 אינדערפריה איז אויף ראג 6 שלערפערגאס און ליפאווא, צו דעם 27-יעהריגען ארבייטער לעאן האפמאן (פון זאקאנטנא 41) צוגעקומען די 26-יעהריגע יאבינא גלאוואצקא (פון 11 ליסטאפאד 186) און אנגעהויבען איהם צו מאכען פארוואורפען און צו קריגען זיך...

אז זי האט דערזעהען, דאס האפמאן, וויל זי נישט הערען, און דרייט זיך אויס צו איהר מיט דער פלייצע, האט זי ארויסגעכאפט פון איהר האנד-בייטעל א רעוואלווער, און אריינגעיאגט איהם א קויל אין רוקען אריין...

אין סך-הכל — האט מען איהם אוועקגעפיהרט א שווער פערוואונדעטען אין שפיטאל, און זי — אין דער טורמע אויף קאפעדניקא.

די סיבה פון דער טראגעדיע איז געווען צווי זאכען: זי איז געווען האפמאנס כלה, און — אייפערזיכטיג.

היינט זענען די געוועלבער אפען!

פון 1 ביז 6 אווענד

לויט א פעראָרדנונג פון דער סטאראסטווע, וועלען די געוועלבער היינט, זונטאג, זיין אפען פון 1 ביז 6 אווענד.

פון מארגען אן ביז קומענדיגען פרייטאג, ד. 30-טען ד. ח. וועלען די געוועלבער מעגען אפען זיין ביז 9 אוו. דעם געגען שבת, ד. 31-טען ד. ח. וועלען די געוועלבער מעגען אפען זיין נאר ביז 6 אווענד.

פון דער זעלבער פעראָרדנונג וועלען אויך גענוסען אנדערע אנשטאלטען, ווי: פעטאגראפיסטען, פריזיער'ס א. אנד.

די לעצטע צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר'ן יאהרגאנג 1912 און עלטערע

(2) קומענדיגען מיטוואך, ד. 28 מערץ ה. י. 8 אינדערפריה וועט אין לאקאל פון דער מיליטעריש-פאליצייאישער אפטיילונג ביי דער לאדזשער פערוואלטונג (פיעטריקאווער 165) אמטירען די לעצטע צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פארן יאהרגאנג 1912 און עלטערע — פאר פ.ק.או. לאדז-שטאט 2.

צו דער דאזיגער קאמיסיע דארפען זיך צושטעלען די פאבאראָווצעס פון יאהרגאנג 1912 און עלטערע, וועלכע האבען זיך לעת עתה נישט געשטעלט פאר א פאבאר-קאמיסיע, האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט, וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 7, 10, 12, 13 און 14 קאמיסאריאט, און די, וואס האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאָדערונגען פון דער לאדזשער שטעטישער סטאראסטווע.

באהן-הנחות פאר שילער איז דער צייט פון די פעריען

(2) דער שול-איבספעקטאראט האט בעוויליגט די שול-דירעקציעס אויסצושטעלען פאר די שילער בעשייניגונגען, וועלכע גיבען דאס רעכט צו געניסען פון 50 פראצענט באהן-הנחות אויף דער צייט פון די תגאוה פעריען.

די בעשייניגונגען וועלען גילטיג זיין ביז'ן 4. אפריל.

דערשאסען א כלה-פערפיהרער

(2) דער ארבייטער פראנטישעק יאנטשאק איז מיט עטליכע טעג צוריק רעדוצירט געווארען פון דער ארבייט אין „שייבלער און גראהמאנס" פאבריק.

ער איז דעריבער אוועקגעפאהרען צו זיין כלה סטאניסלאווא קאלעטא אויפ'ן דארף קיין יאנקאוו, קאלישער קרייז.

דארט האט ער זיך דערוואוסט, אז איינער לעאן ראשיאק האט זיי כלה פערפיהרט...

האט ער צוואמען מיט צוויי קאלעגען זיינע, ארויסגערופען ראשיאק'ן פון זיין שטוב ארויס און איהם דערשאסען אויף טויט.

די אלע דריי מערדער זענען ארעסטירט געווארען.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
דאפעלטער פראגראם!
די ערגסטע פרוי זינגט די שענסטע לידלעך
— I. —
„די גרויסע זינדיגערין"
אין די הויפטראלען:
Claudette Colbert
און Ricardo Cortez
— II —
דאס שעהנע ווערק
„Dixiana"
אין דער הויפט-ראלע: Bebe Daniels
אנהייב 4 נ"מ. שבת און זונטאג 12 בייטאג